fuit appellatus. Per arcus pictos.p arcus varijs colorib⁹ diſtinctos. Et liquet.cōſtat. Offer.oñde Ora faciē figurā. Celū accepiſſe videbor. felix mihi eē videbor. Cū virgine thamātea.cū iride thaumāt filia. Romuleos colles.qrinalē collē. Ceſſit.receſſit. In auras.in aerē. Notis amici. Romāe cōditor vrbis.romul⁹. Et priſcū pariter.nā corpus ex mortale effectū eſt imortale. ⁊ p herſilia ora fuit cognoīata. Que nūc dea iūcta quirino eſt.nam ora in tēplo romuli colebatur.

Paret,⁊ in terram pictos delapſa p arcus/
Herſiliam iuſſis cōpellat vocibus Iris.
Illa verecūdo vix tollēs lumina vultu:
O dea,nāq; mihi,nec q̄ ſis,dicere prōptum eſt,
Et liquet eſſe deam,duc o duc,inquit,⁊ offer
Cōiugis ora mihi,quem ſi modo poſſe videre
Fata ſemel dederint,cęlum accepiſſe videbor.
Nec mora,romuleos,cū virgine thamātęa
Ingreditur colles,ibi ſidus ab ęthere lapſum
Decidit in terras,a cuius lumine flagrās
Herſilię crinis cum ſidere ceſſit in auras,
Hāc manibus notis romanę cōditor vrbis
Excipit,⁊ priſcum pariter cum corpe nomen
Mutat,orāq; vocat,q̄ nūc dea iuncta quirino eſt.

¶ P.Ouidij Naſonis/meta.liber qntuſdecim⁹.

Q Ueritur interea,quis tantę pondera molis
Suſtineat, tantoq; queat ſuccedere regi,
Deſtinat imperio clarꝫ pręnuncia veri
Fama numam,non ille ſatis cognoſce ſabine
Gentis habet ritus,aīo maiora capaci
Concipit,⁊ q̄ ſit rerꝫ natura requirit.
Huius amor curę/patria/curibuſq; relictis
Fecit,vt herculei penetraret ad hoſpitis vrbem.
Grata quis italicis auctor poſuiſſet in oris
Męnia quererēti,ſic e ſenioribus vnus

¶ Raphaelis regij in quintum decimum metamorphoſeos Ouidij librum enarrationes.

Numa pōpilio

Q Uerit̄ interea. quo cōmodi⁹ ⁊ librꝫ libro ⁊ metamorphoſin metamorphoſi cōiūgat poeta:eorꝫ ſeqt̄ opīoem q̄ ſentiūt numā pōpiliū ī magnā greciā iuiſſe:vt pithagoricis dogmatib⁹ inſtrueret̄.quā q̄dē opīoēm liuius cōplurib⁹ refellit argumētis ſꝫ hoc potiſſimū q̄ pithagoras tpe nume nō fuit. Tāte molis.tāti iperij ꝑ trāſlatōēm tāto regi q̄t⁹ fuit romul⁹. Clarꝫ numā nobilē ſua iuſticia atq; integritate notū nūma eīm pōpili⁹ curib⁹ ī ſabinis ortus vir īclita iuſticia ⁊ religiōe cōſultiſſimuſq; vt in illa q̄ſq; etate eē poterat oīs diuini atq; hūani iuris.viſus ē ſenatui ppl'oq; romano dign⁹: q̄ romulo ī regno ſuccederet. Rit⁹ mores. Reqrit.inqrit ſcrutat̄. Hui⁹ amor cure.cupiditas ꝑdiſcēde rerꝫ nature. Curibuſq; ſabinis.cures vt numa pōpili⁹ ad pithagorā ſtrabo narrat opulentiſſima fuit ſabinorꝫ vrbs ex q̄ euocati ſunt. T. Tati⁹ ⁊ numa pōpili⁹ reges. vñ romani q̄rites fuere cognoīati.ſic eī ab ijs appellāt̄ q̄ cōciones ad ppl'm hñt. Penetraret.cū difficultate iret. ꝑ varios nāq; ppl'os illū trāſire oportuit. Herculei hoſpitis crotonis.nā croton redeūtē ex hiſpania herculē cū gerionis armētis hoſpitio ſuſcepit a quo etiā didicit futurꝫ tpſ quo illic ciuitas inſignis noīe illius cōderetur q̄d ⁊ verum fuit.nā micylus q̄dā alemonis filius in ſomnis ab hercule eſt admonit⁹: vt patria relicta (argolicus nāq; erat) ſe cōferret ad eſaris fluuij oſtia ibi vrbem edificaret. Is cū ſarcinulas colligere cepiſſet reus eſt factus q̄ cōtra leges cōmigrare vellet mors enim illi ꝓpoſita erat: qui patriam deſerere tētaſſet. cum ꝯo ferenda ſentētia foret: ⁊ aut ſuffragijs nigris condēnandus aut albis abſoluendus:ſibi timēs herculem cui paruerat rogauit:vt ſibi auxilio eſſet.ſtatimq; calculi omnes ex nigris facti ſunt albi.quare abſolutus micylus in loco ſibi ab hercule mōſtrato vrbem edificauit:quā de nomine crotonis ibi ſepulti crotonem appellauit. Non inſcius cui

Croton

Micylus

veteris.priſcarũ hiſtoriarũ peri-
tus. Joue natus. hercules bobus
hiberis. hiſpanis. geryone inter-
fecto abactis. hiberia nãq; eſt hi-
ſpania ab hibero fluuio cognomi
nata. Littora lacinia. laciniũ pro-
mõtoriũ eſt italie inter adriaticũ
mare ⁊ ionium a lacinio latrone
quẽ hercules interfecit dictũ. ĩ eo
tẽplũ fuit iunonis lacine. vñ Vir
gi. Attollit ſe diua lacinia ꝫ. Lon
gũ laborẽ. lõgi itineris defatiga-
tionẽ. Acceptiſſimꝰ. gratiſſimus.
Hũc ſup incũbẽs. anaſtrophe eſt.
illa nãq; ꝑpoſitio ſup q̃ ꝑponi de
beret poſtponit̃. Preſſum graui-
tate ſoporis. h̄ ẽ qui ſomno oppſ
ſuꝫ. Clauiger. hercules. Eſar diu-
erſi. r̃moti. lõge poſiti. Eſt ei flu
uiꝰ calabrie iuxta crotonẽ labẽs
J pete. ad petendũ ⁊ q̃rendũ va-
de. Recẽtia viſa. Noua ĩ ſomnia
Pugnat. diſſidet. denſiſſima. ob-
ſcuriſſima. Caput ſidereũ. ſideri
bꝰ ornatũ. Viſus ad eẽ. hec ꝑticu
la cũ eſt ſubaudiẽda. Jdeꝫ deus.
hercules. Patrium penetrale. pa
ternũ domiciliũ. Agitur reus. ac-
cuſat̃. ꝑagere aũt reũ dãnare eſt.
Spretarũ legũ. ↄtẽptaruꝫ. Sine
teſte. ipſe nãq; ↄfeſſus ẽ ſe comi-
grare decreuiſſe. Fecere celũ. ape
ruere acq̃ſiuere. Nã tu mihi cri-
minis auctor. nã tu mihi ꝑſuaſi-
ſti vt cõmigrarẽ. Lata eſt ſniã tri
ſtis. ab effectu. ↄdẽnatꝰ nãq; fue-
rat micylꝰ. ꝓprie aũt ſnia a iudi
cibꝰ ferri dr: q̃uis in exẽplaribus
fere data corrupte legat̃. Cãdida
ſnia. ad candidos calculos allu-
dit. Lacedemoniũ tarentũ. a la-
cedemonijs cõditũ. nã tarentum
vrbs ẽ calabrie q̃ ⁊ taras a grecis
appellat̃: a tara neptuni filio edi
ficata. a parthenijs ꝟo lacedemo
nioꝝ duce phalanto amplificata:
vt ⁊ Juſtinꝰ: ⁊ plutarchus copio-
ſe ſcribũt. Et ſybariꝫ. ſybaris vrbs
eſt ⁊ fluuiꝰ calabrie. vrbs aũt poſt
ea thurion fuit cognominata: que
a crotoniatis fuit capta. Salẽthi-
nũq; nerethũ. nerethũ q̃dẽ legit̃:
ſed corrupte: vt ex ſtrabone colle
gimus: q̃ ait neethuꝫ ſalentinoꝝ
eſſe fluuiũ: a nauiuꝫ enee ↄflagra
tiõe dictũ. Quare hic quoq; nee-
thũ legamus. Salẽtini aũt ꝑpli
ſunt a ſalentia vrbe dicti. Thuri
noſq; ſinus. Thurij vrbs eſt cala
brie q̃ ⁊ thuria ⁊ thurion dicta eſt
a thuria fonte. Hec prius ſybaris.

Lapilli ni
gri in can
didos.

Rettulit indigenis veteris nõ inſcius eui.
Diues ab oceano bobus ioue natꝰ hiberis
Littora felici tenuiſſe lacinia curſu
Fertur, ⁊ armento teneras errãte per herbas
Ipſe domũ magni nec inhoſpita tecta crotonis
Intraſſe, ⁊ requie longũ releuaſſe laborem,
Atq; ita diſcedẽs, ſuo dixiſſe nepotum
Hic locus vrbis erit, promiſſaq; vera fuerunt:
Nam fuit argolico generatus alemone quidam
Micylus illius dijs acceptiſſimus eui,
Hũc ſup incũbens preſſum grauitate ſoporis
Clauiger alloq̃tur: lapidoſas eſaris vndas
J pete diuerſi, patrias age deſere ſedes,
Et niſi paruerit multa hac metuenda minatur.
Poſtea diſcedũt pariter ſomnuſq; deuſq;,
Surgit alemonides, tacitaq; recentia mẽte
Viſa refert, pugnatq; diu ſententia ſecum:
Numen abire iubet, ꝓhibẽt diſcedere leges,
Penaq; mors poſita eſt patriã mutare volenti.
Candidus oceano nitidũ caput abdiderat ſol,
Et caput extulerat denſiſſima ſidereum nox,
Viſus adeſſe idẽ deus eſt, eadẽq; monere,
Et niſi paruerit, plura ⁊ grauiora minari.
Pertimuit, patriũq; ſimul trãſferre ꝑabat
In ſedes penetrale nouas, fit murmur in vrbe,
Spretarũq; agitur legũ reus: vtq; peracta eſt
Cauſa prior, crimẽq; pꝫ ſine teſte ꝓbatum,
Squallidus ad ſupos tendẽs reꝰ ora manuſq;,
O cuius celum bis ſex fecere labores,
Fer ꝑcor (inq̃t) opem, nã tu mihi criminis auctor.
Mos erat antiquis niueis atriſq; lapillis
His dãnare reos, illis abſoluere culpa.
Tunc q̃q; ſic lata eſt ſentẽtia triſtis, ⁊ omnis

nouiſſime copie fuerunt appellate. vñ thurinus declinaꝛ. Temeſemq̧. Temeſe vrbs eſt calabrie. Et iapygis arua. Iapygia vrbs eſt calabrie a iapyge heroe dicta. Fatalia ora. hoſtia fatis et iuſſu herculis queſita. Tumulū. ſepulchrū. Iuſſa terra. ab hercule. Et nomē tumulati traxit in vrbē. nā croton a crotone heroe fuit dicta. vñ crotoniate declinanꝛ. Eſt ⁊ alia vrbs eodē noīe thuſcie olim metropolis. Primordia. p̄ncipia. Poſite vrbis crotonis. Uir fuit hic ortu ſami⁹. p̄iphraſis eſt pythagore. nā pythagoras ſamius fuit: q̄ odio tyrānoꝝ patriā relinquēs crotonē venit: vbi philoſophiam ꝓfiteri cepit. vñ etiā philoſophi italici fuerūt cognominati. Pythagoras autē prim⁹ oīm metēſicphoſin. .i. eſt aīarū de corporib⁹ in corpora trāſitū inuexit: eoq̧ metuit ne carnibus hoīes veſcerenꝛ: quo faciliori victui aſſueſcerēt: ſpq̧ cibos parabiles hñent. hinc enī ⁊ ſanitatē corpori ⁊ ingenio acumen acq̄ri aiebat. Multas aūt metamorphoſis ex pythagoricis dogmatꝭ poeta deſcribit. Hic. p illic crotoni: q̄ ſe contulit numa pōpilius: vt pythagorā audiret. Ortu. origine. Et dños. tyrānos. Mēte. mentis ꝯtēplatōe. Deos adiit celeſtia ac diuina ſcrutat⁹ ē. Oculꝭ pectorꝭ i genio. Hauſit. ꝑcepit intellexit. Uigili cura. diligēti ſtudio. Dabat ꝓponebat. Cetūq̧ ſilētū. alludit ad morē pythagoreoꝝ. q̄b⁹ ad certū vſq̧ tp̄s. vt gelli⁹ ſcribit: p eſtimato captu ſolertie ſilētiū iniūgebaꝛ. Dictaq̧ mirantū. vba pythagore ob ſummā grauitatē admirantū. tanta nāq̧ fuiſſe auctoritate pythagoras tradiꝛ: vt diſcipuli etiam ſi nullā dictoꝝ rōem aſſignaſſet maximā adhiberēt fidē: rogatiq̧ alicui⁹ dicti rōez reſponderēt atoſephi. hoc ipe dixit: pythagorā inuētes. exiſtimarētq̧ ſe dei vocē audire. pythagoras q̄dē fuit appellatus qd̄ nō min⁹ q̄ pythius vera loq̄reꝛ. Magni p̄mordia mūdi. de q̄b⁹ varie ſunt philoſophoꝝ opiniones: vt in p̄io diximus. Et rerū cauſas i q̄b⁹ inueniēdis maxime philoſophi laborāt. Et q̄d natura. ſit vbū ſubaudiaꝛ. Natura aūtē ab ariſtotele definiꝛ eē p̄ncipiuz mot⁹ ⁊ quietꝭ. Hec aūt oīa a phiſicis tractanꝛ. Quid de⁹ q̄ nā ſit dei definitio. deū aūt ſcribit plato eē ſummū bonū oīmq̧ bonorū auctorē. Uñ niues. q̄ ex cā niues generenꝛ: vt aūt ſcribunt phiſici: ex pluuia frigore ꝯdēſata niues gñanꝛ. Que fulminis eſſet origo ex colliſione nubiū fulmen exprimi putaꝛ. Iupiter an venti. q̄ cā tonitru foret. Alij nāq̧ tonitru eē aiūt aeris vehemētem ſtrepitū alij aūt eruptionē ventoꝝ e fracta nube cū maximo impetu exeuntiū. Quid quateret terras. q̄d faceret terremot⁹. venti ꝗ utē in

Calculus immitem dimittitur ater in vrnam,
Que ſimul effudit numerādos verſa lapillos,
Omnibus e nigro color eſt mutatus in albuz,
Candidaq̧ herculeo ſententia numine facta.
Soluit alemonidem, grates agit ille parenti
Amphitrioniade, ventiſq̧ fauentibus equor
Nauigat ioniū, lacedemoniūq̧ tarentum
Preterit, ⁊ ſybarim, ſalentinūq̧ nęthum
Turinoſq̧ ſinus, temeſenq̧, ⁊ iapygis arua.
Uixq̧ ꝑratis que ſpectant littora terris,
Inuenit eſarei fatalia fluminis ora,
Nec p̄cul hinc tumulū, ſub quo ſacrata crotonis
Oſſa tegebat humus, iuſſaq̧ ibi męnia terra
Condidit, et nomē tumulati traxit in vrbē.
Talia conſtabat certa primordia fama
Eſſe loci, poſitęq; italis in finibus vrbis.
Uir fuit hic ortu ſamius, ſ; fugerat vna
Et ſamon ⁊ dños, odioq; tyrānidis exul
Sponte erat, iſq; licet cęli regione remotus
Mente deos adiit, ⁊ quę natura negabat
Uiſibus humanis, oculis ea pectoris hauſit,
Cūq; animo ⁊ vigili ꝑſpexerat oīa cura,
In mediū diſcēda dabat, cetūq; ſilentum
Dictaq; mirantū, magni primordia mundi,
Et rerū cauſas, ⁊ quid natura, docebat,
Quid deus, vñ niues, q̄ fulminis eēt origo,
Iupiter an venti diſcuſſa nube tonarent,
Quid quateret terras, qua ſidera lege mearent,

Pithagoras ſami⁹

Pithagore dogma

ſubterraneis cauernis recluſi neqꝫ exitium habentes in cauſa terremotuū eſſe dicuntur. Qua ſidera lege mearent. Alia nāqꝫ ſiderum cū mundo. alia contra mundum meare dicuntur. Et quodcūqꝫ latet. oīa inquit hominibus alioquin incognita docebat pythagoras. Arguit. reprehendit. ſed arcuit per c rectius legeret. hoc eſt vetuit. Parcite mortales grauiſſima pythagore oro q̃ hoībus diſſuadet ne carnibꝰ veſcant. Hec aūt de empedocle q̃ pythagore dogmata carminibus cōplexus eſt: ſumpta eſſe vident/ id qꝺ facile ex ijs q̃ de piſthagora ſcribit gellius ꝑcipi pōt. Tñ vero ab vſu carniū pythagoras abhorruiſſe a diogene ſcribitur: vt are delij apollinis genitoris: quē ſolum colebat: frumenta hordeū: ac placentes/ſine vllo igne impoſuerit; nec vlla vnq̃ iocinora vt in deliorū rep. Ariſtoteles teſtatur. Parcite temerare. nolite violare. Deducentia. inclinātia. Tumide ſucci plene. Lacteus humor. ꝑiphraſis eſt lactis. Molliri. mollia fieri ⁊ coqui. Thymi. herba eſt apibuſ gratiſſima thymus. Prodiga tellus. que omnia copioſe effundit. Suggerit. ſubminiſtrat. Et pecudes oues. Armentaqꝫ. boues. Ingenium natura. Heu quantū ſcelus eſt. a turpi diſſuadet pythagoras hominibus: ne carnibꝰ veſcantur. In viſcera. in ventrē et inteſtina. Viſcera. carnes. Animantē. hoīem. Ritus cyclopuꝫ. q̄ carnibꝰ humanis crudiſqꝫ veſcebantē. Diſſuadet aūt ab īhoneſto Turpe nāqꝫ eſt homini imitari ⁊ feras ⁊ ſeuos cyclopum mores. Male morati. malis moribus ꝑditi. Hec autem cū interrogatione ⁊ ironia legenda ſunt: Cui fecimus aurea nomē. figurata eſt locutio quā auream. appellamus. a felicitate ꝟo auree etatis ſumptum eſt hoc argumentū. Fetibꝰ arboreis. fructibus arboꝝ. Fortunata. felix ⁊ beata. Polluit. inquinauit. Mouere pennas. volauerunt. Tute. ſecure. ſine periculo. Neqꝫ enim tunc illis retia tendebantur. Impauidus intrepidus. Sine vllo timore. Victibus facilitati viuēdi. Quiſquis fuit. ignoratur nāqꝫ quiſnam fuerit. Tametſi iouē fuiſſe ſcribunt poete.

Pithagore ſermo

Et quodcūqꝫ latet, primuſqꝫ animalia menſis
Arguit imponi, primus qꝫ talibus ora
Docta q̃dem ſoluit, ſed nō ⁊ credita verbis:
Parcite mortales dapibꝰ temerare nefandis
Corꝑa, ſunt fruges, ſunt deducentia ramos
Pondere poma ſuo, tumideqꝫ in vitibus vue,
Sunt herbe dulces, ſunt q̄ miteſcere flāma
Mollirique queant, nec vobis lacteus humor
Eripitur, nec mella thymi redolētia florem,
Prodiga diuitias/alimētaqꝫ mitia tellus
Suggerit, atqꝫ epulas ſine cede ⁊ ſanguine ꝓbet,
Carne fere ſedent ieiunia, nec tñ omnes,
Quippe equꝰ ⁊ pecudes armētaqꝫ gramīe viuūt,
At q̄bus ingeniū eſt immāſuetūqꝫ/ferumqꝫ,
Armenie tigres/iracūdiqꝫ leones,
Cūqꝫ lupis/vrſi/dapibus cū ſanguine gaudent.
Heu quātum ſcelus eſt in viſcera viſcera condi;
Congeſtoqꝫ auidū pingueſcere corꝑe corpꝰ,
Alteriuſqꝫ animantē animantis viuere leto.
Scilicet/in tantis opibꝰ, quas optima matrum
Terra creat, nil te niſi triſtia mandere ſeuo
Vulnera dente iuuat, rituſqꝫ referre cyclopum,
Nec niſi perdideris aliū, placare voracis,
Et male morati poteris ieiunia ventris?
At vetus illa etas, cui fecimus aurea nomen,
Fetibus arboreis, ⁊ quas humꝰ educat herbis
Fortunata fuit, nec polluit ora cruore:
Tūc ⁊ aues tute mouere per aera pēnas,
Et lepus impauidus medijs errauit in aruis,
Nec ſua credulitas piſcem ſuſpēderat hamo,
Cuncta ſine inſidijs/nullāqꝫ timētia fraudem,
Plenaqꝫ pacis erant, poſtq̃ nō vtilis auctor
Victibus inuidit, quiſquis fuit ille deorum,

Corporeaſq́ʒ dapes auidã demerſit in aluum,
Fecit iter ſceleri,primoq́ʒ e cęde ferarum
Jncaluiſſe putes maculatũ ſanguine ferrum.
Idq́ʒ ſatis fuerat/noſtrũq́ʒ petentia letum/
Corpora miſſa neci ſalua pietate fatemur.
Sed q̃ danda neci,tam nõ epulanda fuerũt.
Longius inde nefas abijt,ꝛ prima putatur
Hoſtia ſus meruiſſe mori,qꝛ ſemina pando
Eruerit roſtro,ſpemq́ʒ interceperit anni:
Uite caper morſa bacchi mactatus ad aras
Dicitur vltoris,nocuit ſua culpa duobus.
Quid meruiſtis oues,placidũ pecꝰ,inq́ʒ tuẽdos
Natum hoĩes?pleno quę fertis in vbere nectar,
Mollia quę nobis veſtras velamina lanas
Prębetis,vitaq́ʒ magis,q̃ morte iuuatis?
Quid meruere boues?aĩal ſine fraude doloq́ʒ
Innocuũ,ſimplex,natũ tolerare labores?
Immemor eſt demũ,nec frugũ munere dignus,
Qui potuit curui dẽpto modo pondere aratri,
Ruricolam mactare ſuũ,qui trita labore
Illa,quibus totiens durũ renouauerat aruũ,
Tot dederat meſſes,percuſſit colla ſecuri.
Nec ſatis eſt,q̃ tale nephas/cõmittitur,ipſos
Inſcripſere deos ſceleri,numẽq́ʒ ſupernũ
Cęde laboriferi credunt gaudere iuuenci,
Uictima labe carens/ꝛ pręſtãtiſſima forma
Nam placuiſſe nocet victis pręſignis ꝛ auro,
Siſtitur ante aras,auditq́ʒ ignara precantem,
Imponiq́ʒ ſuę videt inter cornua fronti,
Quas coluit fruges,pcuſſaq́ʒ ſanguine cultros
Inficit in liquida pręuiſos forſitan vnda,
Protinus ereptas viuenti corpe fibras/
Inſpiciũt,menteſq́ʒ deũ ſcrutantur in illis,

Corporeas dapes.epulas ex corpore ꝛ carne cõfectas.Fecit iter.aperuit viam.Sceleri.cedibꝰ et homicidijs.Idq́ʒ ſatis fuerat.vt feras interficeremꝰ.Noſtrũq́ʒ petentia letũ.feras q̃dem nobis pniciosas interficiẽdas eẽ ſait:ſed earũ carnibus nõ eſſe veſcendũʒ Inde.a cede ferarũ deuentũʒ eſt ad cedẽ cicurũ:ac mãſuetoꝝ animaliũ:ꝛ quod peius eſt:hominũ quoq́ʒ.Pando.recuruo.Eruerit ſubuerterit.Sus aũt cereri imolari ſolebat:vt capꝛ baccho.Speʒ anni.ſegetẽ ꝛ frumentũ.Morſa.corroſa.Nocuit ſua culpa duobꝰ Concedit pythagoras ſuem quidem ꝛ caprũ merito fuiſſe iugulatos.verũ oues ꝛ boues nihil prorſus vnq̃ mali cõmiſiſſe:ac potiꝰ humano generi maximopere pdeſſe:eoq́ʒ nõ eſſe interficiendos Duobus.ſui ꝛ capro.Nectar.lac ſuauiſſimũ.ex arte aũt cõmoda:que ex ouibus habẽtur:amplificat pythagoras:quo facilius ab illis occidẽtis hoĩes deterreant.Tolerare ad tolerandũ.Immemor.ingratus.Demum.affectui ſeruit hoc loco demum quẽadmodũ ꝛ tandem aliqñ.Ruricolã.bouem quo rura ꝛ arua coluntur.Qui trita labore.interp̃tatio eſt.idem eñ dicit per diuerſa verba Eſt aũt ordo.qui pcuſſit ſecuri illa colla q̃bus totiens durũ aruũʒ trahendo aratrum renouauerat.Tunc aũt renouatur aruũ.cũ aratro proſcindit.Numen ſupernũʒ Jouem.ſiq̃dem ioui ſacrificãt iuuencũ.Uictima labe carẽs.vicio ac morbo.In cede,xpo ꝛ imolatione boum deſcribenda cõmorat/Pythagoras:quo facilꝰ ab illis interficiẽdis hoĩes dehortet.Ad id aũt alludit poeta:qđ pauloante dixi pythagorã nõ victimas:ſʒ placẽtas in deoꝝ ſacrificijs obtuliſſe.Cruentas nãq́ʒ hoſtias dijs offerri vtebat:ſolãq́ʒ aram que ſine ſanguine eſſet adorandã cenſebat. Nam placuiſſe nocet.niſi enim placeret non immolaretur.Et auro.auratis cornibꝰ.Quas colui fruges.mola namq́ʒ ſalſa que ex farre et ſale conſtabat:imponebatur victimarum frõti.Inſpiciunt.inde haruſpices ſunt dicti ab harugis.hoc eſt victimis inſpiciẽdis.Scrutant.inquirunt.

Vetitoꝝ ciboꝝ. phibitaꝝ carniũ
Veſci. carnibꝰ. veſci hoĩes ppꝛie
dñr. qḋ greci kreophagin dicũt.
Veſtros colonos. nã boues vt co
loni arua colũt. Et qm̃ deus ora
mouet. apollo me hoꝛtať vt loq̃r
Delphos meos. apollinis delphi
ci quez vnũ colo Oracula Augu-
ſte mẽtꝭ diuine. Maximã aũt ex-
citat attẽtiõem: cũ pollicef ſe di-
uinis: q̃ nulli alij vnq̃ ĩueſtigata
fuerũt diſputatuꝝ. Ire p alta a-
ſtra. ĩueſtigare celeſtia. Inerti ſe.
ĩmobili terra. Pallãtes. errãtes.
Deſpectare deoꝛſuz a celo ſpecta
re. Soꝛtẽ fati. naturã atq; ꝯditio
nez fati. Oge. atto. Immoꝛtales
aĩas eſſe pithagoras ait variaq;
Metẽpſi- subire coꝛpa oñdit. Hãc vo metẽ
chosis pſichoſin (hoc ẽ aĩe de coꝛpe ĩ coꝛ
pus ꝯmigratõez) ab egiptijs ſum
ptã eſſe inuit herodotꝰ in euter-
pe ſcribẽs. Egiptios pmo extitiſ
ſe q̃ dicerẽt aĩaz hoĩs eſſe ĩmoꝛta
lem qḋ moꝛtuo coꝛpe ſubĩde ĩ ali
ud atq; aliud coꝛpꝰ vt qḋq; gigne
retur ĩmigraret: atq; vbi p oĩa ſe
circũtuliſſz terreſtria. marina vo
lucria. rurſus ĩ aliqḋ genitũ hoĩs
coꝛpꝰ introire: atq; hunc ab ea in
troitũ fieri intra ãnoꝝ tria milia
Hãc oꝛdẽem ſumit e grec q̃ vſur-
pauerũt tanq̃ ſuã. alij pꝰ. alij po-
ſterꝰ: quoꝝ ego noĩa ſciẽs nõ du
co ſcribẽda. Hũeris va. atlã. q̃ ce-
luz ſuſtinere fingiť. Pollicef aũt
pithagoras ſe noua de aĩoꝝ ĩmoꝛ
talitate eſſe ꝯmẽoꝛatuꝝ. Materi
am vatũ. poetaꝝ q̃ multa de infe
ris ſcribũt quos nullos eẽ pitha-
goras ſentit: cuz aĩe de coꝛpibꝰ in
coꝛpa trãſeãt. Falſi mũdi. fallacꝭ
Tabe moꝛbo. coꝛruptõe. Nõ vlla
nulla. Moꝛte carẽt aĩe. rõ eſt ⁊ cã
cur hoĩes. nulla mala patiantur.
Nouis domibꝰ nouis coꝛpibꝰ Hec
Aĩe ĩmoꝛ aũt eſt pithagoꝛe metẽpſichoſis.
talitas Ipſe ego pãthoides euphoꝛbus
eram. Exẽplo ſui oñdit pithago-
ras aĩas de coꝛpibꝰ in coꝛpa trãſi
re. nã tpe belli troiani ait ſe fuiſſe
euphoꝛbuz pãthoni filium: cuius
etiam clipeũ cognouit in tẽplo iu
nonis argiue locatũ. Abãteis ar
gis. Argos clariſſima vꝛbs ẽ pelo
põneſi in q̃ abbas regñuit. vñ abã
tei argi dñr. Tametſi ab alijs le-
gaf agrꝭ abãteis exponaturq; eu
boicis. Abãtes aĩ populi euboie
fuerũt. Nihil interit. ex ſnĩa oĩm
pħoꝝ hec dñr. q̃ ſentiũt qḋez oĩa

Unde fames homini vetitorũ tanta ciborũ eſt?
Audetis veſci, genus o moꝛtale, quod oro
Ne facite, ⁊ monitis aĩos aduertite noſtris,
Cũq; bonũ dabitis ceſoꝛũ membꝛa palato,
Mãdere vos veſtros ſcite, ⁊ ſentite colonos,
Et qm̃ deus oꝛa mouet, ſequar oꝛa mouentẽ
Rite deũ, delphoſq; meos, ipſumq; recludam
Ethera, ⁊ auguſtę reſerabo oꝛacula mentis
Magna, nec ingeniis inueſtigata prioꝛum,
Queq; diu latuere canam, iuuat ire per alta
Aſtra, iuuat terris ⁊ inerti ſede relicta
Nube vehi, validiq; humeris inſiſtere atlanti
Pallanteſq; homĩes paſſĩ ac rõnis egentes
Deſpectare pcul, trepidoſq; obitũq; timẽtes
Sic exhoꝛtari, ſoꝛtẽq; euoluere fati.
O genus attonitũ gelidę foꝛmidine moꝛtis
Quid ſtyga? qd tenebꝛas ⁊ noĩa vana timetis,
Materiam vatum, falſiq; pericula mundi?
Coꝛpoꝛa, ſiue rogus flãma, ſeu tabe vetuſtas
Abſtulerit, mala poſſe pati non vlla putetis,
Moꝛte carent animę, ſemperq; prioꝛe relicta
Sede nouis domibꝰ viuũt, habitãtq; receptę.
Ipſe ego, nã memini, troiani tẽpoꝛe belli
Panthoides euphoꝛbꝰ erã, cui pectoꝛe quõdã
Cognoui clypeũ leuę geſtamina noſtrę,
Nuper abanteis templo iunonis in argis.
Omnia mutantur, nihil interit, errat, et illinc
Huc venit, hinc illuc, et quoſlibet occupat artus
Spiritus, eq; feris humana in coꝛpoꝛa tranſit;
Inq; feras noſter, nec tẽpoꝛe deperit vllo.
Utq; nouis facilis ſignatur cera figuris,
Nec manet vt fuerat, nec foꝛmã ſeruat eandem,
Sed tamẽ ipſa eadẽ eſt, animã ſic ſemper eadẽ
Eſſe, ſed in varias doceo migrare figuras:
+Heſit ĩ aduerſo grauis haſta mĩoꝛis Atride,

Metempſichoſis Pythagorica.

Pythagoras Euphorbus

Site.

Ergo ne pietas ſit victa cupidine ventris,
Parcite vaticinor cognatas cęde nefanda
Exturbare aīas,ne ſanguine ſanguis alatur.
Et qm̄ magno feror ęquore,plenaq; ventis
Uela dedi,nihil eſt toto qd̄ perſtet in orbe,
Cuncta fluunt,oīſq; vagans formaṫ imago,
Ipſa quoq; aſſiduo labunṫ tempora motu,
Nō ſecus ac flumen,neq; em̄ conſiſtere flumen,
Nec leuis hora pōt,ſed vt vnda impelliṫ vnda;
Urgeturq; eadē veniens,vrgetq; priorem,
Tpa ſic fugiūt pariter,pariterq; ſequūtur,
Et noua ſunt ſp,nā qd̄ fuit ante relictum eſt,
Fitq; qd̄ haud fuerat,momētaq; cūcta nouanṫ.
Cernis ⁊ emēſas in lucē tendere noctes,
Et iubar hoc nitidum nigrę ſuccedere nocti,
Nec color eſt idem cęli,cum laſſa quiete
Cuncta iacent media,cūq; albo lucifer exit
Clarus equo,rurſuſq; alius cū pręuia lucis
Tradendū phebo pallātias inficit orbem.
Ipſe dei clypeus,terra cū tollitur ima
Mane rubet,terraq; rubet,cū conditur ima,
Candidus in ſummo eſt,melior natura,q̄ illic
Ętheris eſt,terręq; procul contagia fugit:
Nec par,aut eadē nocturnę forma dianę
Eſſe pōt vnq̄;,ſempq; hodierna ſequēte
Si creſcit,minor eſt,maior,ſi ɔtrahit orbem.
Quid?nō in ſpecies ſecedere quattuor annum
Aſpicis ętatis peragentē imitamina noſtrę:
Nā tener ⁊ lactēs puerīq; ſimillimus ęuo
Uere nouo eſt,tunc herba virēs ⁊ roboris exps
Turget,⁊ inſolida eſt,⁊ ſpe delectat agreſtes:
Omnia tum florent,florūq; coloribus almus
Ludit ager,neq; adhuc virtus in frōdibꝰ vlla eſt.

poſſe reſolui in q̄ttuor elemēta vl i materiā pmā:vt ſentit Ari. Sz minime i nihilū redigit.vñ pſius De nihilo i nihil in nihilū nil poſſe reuerti. Atq; no.fa.hac ſilitudine colligit pythagoras ſbāz varias q̄dē ſuſcipe formas nūq̄ tñ interire. Facit cera.molt. Sz tñ ipa eadē eſt.quo ad ſ bam ſiq̄dez ſubſtātia q̄uis varias ſuſcipiat q̄litates ⁊ formas:tñ nūq̄ ipa mutat. Ergo ne pietas ſit victa. ne igr̄ pietas inq̄t violet:nolite aīas e corpibꝰ cū pturbatōe q̄dā expellere:ea interficiēdo. Parcite. exturbare.nolite expellere. Cognatas aīas.cognatoꝝ vroꝝ aīas. Et qm̄ ma.fe. equo. in pfundiſſima verſor q̄one. Cūcta aūt eē in ɔtinuo fluxu ait. Qd̄ pſtet.qd̄ pmaneat a mutatiōeq; ſit alienū. Uagās.fluxa.mutabit. Ipa q; aſſiduo.exēplo tp̄s colligit pythagoras oīa eē in ɔtinuo fluxu. Et iubar h nitidū.hūc ſolis ſplēdorez. Media q̄ete.media nocte. Aliuz aūt celi eē colorē in media nocte colligit:aliū in crepuſculo:qn̄ lucifer lucere deſinit. Primꝰ xo pythagoras:vt ſcri. Diogenes eandē ſtellā luciferum heſperūq; appellauit. Inficit.tīgit colore rubicūdo. pallāt.aurora pallātis gigant filia. Ipe dei clypeꝰ.i ipe ſolis orbis. Solē aūt eundē nō manere colligit. In ſummo. in celi ſummitate. Nocturne diane. lune:q̄ ſp aut creſcit aut decreſcit: nec vnq̄ in eodē pmanet ſtatu. Si ɔtrahit orbē.ſi circulū abbreuiat.h ē ſi decreſcit. Luna em̄ ſi creſcit:hodie mīor ē q̄ ſit futura cras. Sin decreſcit:hodie maior eſt q̄ ſit cras futura. In ſpēs q̄t. ptes.ver.eſtatē.autūni.hyemē.q̄ q̄dē ſibi iuicē cedūt. Etat nr̄e annū etates hoīs referre ſcribit.nā vt q̄ttuor ſt anni ptes:ita ex pythagore ſnīa:q̄ttuor ſūt hoīs etates. Pueritia q̄.xx.annos iplet. Adoleſcētia.xx.iuuēta.xx. Senectꝰ xx.pueritia āt veri ſilis videt Adoleſcētia eſtati.iuuenta autūno. Senectꝰ hyemi. Nā tener.ver puericie.eſtatē iuuēte.autūnuz pme ſenectuti.hyemē decrepitati ſilez eē ait. Robor exps.firmitate carēs. Turget.tumeſcit ſuccorū copia. Inſolida.iſirma. Et ſpe dele.agre. Agricolas.ſperāt eī ſe fruges oīs gn̄is collecturos. Al

Pythagoras in euphorbum

A carnibꝰ hortat ab ſtinēdū

Oīa in cōtinuo eſſe motu.

Quattuor anni ptes.

Etates q̄ttuor.

mus ager.ab alendo almus dr ager ꝙ hoīes suis fructibus alat.Ludit.ludere videtur ⁊ luxuriare.Neqꝫ adhuc virtꝰ in frōdibꝰ vlla est.tellene nāqꝫ tpe veris sunt frōdes:vt puerorꝫ corpa sine vllo robore ⁊firmitate.Trāsit in estatē.veri succedit estas.Robustior annꝰ.ps anni robustior.Fitqꝫ valēs iuuenis.valēti fortiqꝫ ac robusto iuueni fit sīlis.Nec vbe.fecundior.Ardeat.ferueat varijs cupiditatibꝰ.Excipit autū.estatē subseq̄tur autūnꝰ q̄ viridi primeqꝫ senectuti sīlis videt.Sparsus q̄z tpa canis.tpa canis capillis sparsa hn̄s.nā tpa pria canescere incipiūt.Senilis hyēs.senectus hyemi sīlis.Alba capil.canos hn̄s capillos.est eīn sinecdoche poetica etiā puerꝫ nota.Nr̄a q̄z ipoꝝ.nr̄a etiā corpa in ꝯtinuo eē fluxu colligit pythagoras.Vertunt.mutant.Fuit illa di.illo fuit tps quo semina tm̄ q̄ spermata a grecꝫ dn̄r fuimꝰ.Semē vo eē pythagoras desinit stillā a cerebro ꝓuenientē q̄ in se calidū ꝯtineat vaporem.Sentit aūt.pythagoras ad generationē hoīs semē maris:ac femine cōuenire.a quo q̄dē Arist.dissentit:soliusqꝫ marꝫ spma eē:idqꝫ in vtero mulierꝫ foueri ait.Spesqꝫ hoīm primo.primū inq̄t spes hoīm fuimꝰ.Ex spmate nāqꝫ in vterū mulieris ꝓiecto hoīes natū iri sperant.Aluo.

Transit in ęstatem post ver robustior annus,
Fitqꝫ valens iuuenis,neqꝫ enī robustior ętas
Ulla,nec vberior,nec q̄ magis ardeat vlla est,
Excipit autūnus posito feruore iuuentę
Maturus mitisqꝫ,inter iuuenēqꝫ senēqꝫ
Tēperie medius,sparsus q̄z tpa canis,
Inde senilis hyems tremulo venit horrida passu,
Aut spoliata suos,aut quos hz alba capillos.
Nostra quoqꝫ ipsoꝝ sp,requieqꝫ sine vlla
Corpora vertunt,nec qđ fuimus ve sumus ve
Cras erimus,fuit illa dies,qua semina tantum,
Spesqꝫ hoīm primo matrisqꝫ habitauimꝰ aluo,
Artifices natura manus admouit,⁊ angi
Corpora visceribus distentę condita matris
Noluit,eqꝫ domo vacuas emisit in auras:
Editus in lucē iacuit sine viribus infans,
Mox q̄drupes,rituqꝫ tulit sua mēbra ferarū,
Paulatimqꝫ tremēs,⁊ nondū poplite firmo
Constitit,adiutisqꝫ aliquo conamine neruis,
Inde valens veloxqꝫ furit,spaciūqꝫ iuuentę
Transit,⁊ emeritis medij q̄z tpis annis
Labitur occiduę pariter decliue senectę:
Subruit hęc ęui,demoliturqꝫ prioris
Robora,fletqꝫ milon senior,cū spectat inanes
Illos,q̄ fuerant solidarū morte ferarum
Herculeis sīles,fluidos pendere lacertos.
Flet quoqꝫ,vt in speculū rugas cōspexit aniles
Tyndaris,⁊ secū,cur sit bis rapta,req̄rit.

vtero.Aluus nāqꝫ est ꝑ quē defluunt sordes.Uterꝰ aūt in quo mulieres cōcipiūt,q̄ ⁊ loci a doctꝫ scriptoribꝰ appellant.ab impito aūt vulgo matrix vocat:cū matrix sit femina fetus grā compata.Columella de gallinis loquēs.nā ⁊ octies anno pullos educat:si ē bona matrix.Admouit.adhibuit.Primū nāqꝫ embrya efficit:quos embryones imperiti medici vocāt.Et āgi.suffocari.Distēte matris.grauide ventrēqꝫ distentū ac repletū hn̄tis.Et domo.ex vtero Mox q̄drupes.manibus nāqꝫ ac pedibꝰ infantes repūt more brutoꝝ.Aliquo co.aliqua re:q̄ niti possint.Emeritis.exhaustis.pteritis.Labit decliue.assidue tanq̄ fluuiꝰ ꝑ loca decliuia currit.Occidue se.ad senectā q̄ facile occidit ac moritur.Subruit.euertit.Demolit.destruit.Fletqꝫ milon.athleta fuit crotoniata tantꝫ viribꝰ:vt vno ictu nude dextre taurū interfecisse tradat:humerisqꝫ ꝑ stadiū sine fatigatione portasse.Solidarū morte.ferarū.robustaruz.Alludit aūt ad id qđ dixi milonē crotoniatā tm̄ corpis viribꝰ valuisse vt taurū vno dextre ictu interimeret.Fere aūt in exēplaribus more pro morte corrupte legit.Fluidos.flacidos viribꝰ actoris vacuos.Tyndaris helena q̄ bis ob pulchritudinē rapta fuit.Primū a theseo.deinde a paride.hn̄ igr helena turpis ac defor-

mis ſenectute effecta miraꝫ cur bis fuerit rapta. Tp̄s edax rerū̄. apoſtrophe ad tp̄s graui pħo maxime cōueniēs. Dētib⁹ eui. mltitudīe annoꝝ. Siqdē anni dētes eui dicunꝫ. qbus oīa rodi videnꝫ. Alludit aūt pythagoras ad dētes rotarū qb⁹ hore mēſuranꝫ in horologijſ. Lēta morte. lēte ac tarde veniēti. Hec q̄ꝫ nō pſtāt. elemēta q̄ꝫ in ꝯtīuo fluxu eē oñdit. Sunt aūt q̄ttuor quoꝝ duo tell⁹ ⁊ aqua ſunt grauia. Duo ignis ⁊ aer leuia. Genitalia corpa. q̄ttuor elemēta ex qb⁹ oīa gñanꝫ. Nulloq̄ꝫ p̄mēte. pōdere ſubaudiaꝫ Fiunt. generanꝫ. Ex ip̄is. q̄ttuor elemētis. Et in ip̄a cadūt. in ipſa reſoluunꝫ. nā elemēta dicunꝫ ex q̄b⁹ oīa ꝯſtant ⁊ in q̄ vltīa reſoluūtur. Reſolutaq̄ꝫ tell⁹. elemēta alterū in aliud trāſire ꝓbat. nam ⁊ terra in aquā ⁊ aq̄ in aerē ⁊ aer in ignē. ⁊ ꝯ ignis in aerē: aer ī aquā: aq̄ in terrā cōuertunꝫ. Tenuiſſim⁹. puriſſim⁹. Supos ignes etherē: q̄ oīm elemētoꝝ ſup̄m⁹ ē. Retexiꝫ. reſoluiꝫ. Tell⁹ glomerata cogiꝫ vnda. h̄ eſt aq̄ trāſit ī terrā Glomerata vnda. ex aq̄ ꝯdenſata Nec perit ī tāto. q̄ nāq̄ꝫ perire videnꝫ in quattuor elemēta: vel vt Ariſto. ſenſit: in primā materiaꝫ reſoluuntur. Mihi credite. hoc ſibi credi poſtulat pythagoras: q̄ꝛ vulgo parū veriſilē videꝫ. Naſciq̄ꝫ vocatur. q̄d naſci: q̄dq̄ꝫ mori ſit elegāter deſcribit. Naſci ei alīq̄d dr: cū aliud q̄ꝫ qd fuit añ incipit eē. Mori x̄o cū id deſinit eſſe qd añ fuit. Cū ſint huc forſitan illa. corruptōeꝫ vni⁹ alteri⁹ gñationē eē ait eaq̄ꝫ q̄ perire videnꝫ: in alia cōuerti. Huc. in hoc corpus. Illuc. in illd corp⁹. Sūma tñ oīa ꝯſtant. in ſumma inq̄t oīa eadē ꝑmanēt. nā vel in q̄ttuor elemēta ſ̄m pythagorā. vel in primā materiā ex ariſtotelis ſnīa oīa reſoluūtur. Sub imagine eadē. ſub eadē figura. Sic ad ferrū. ad ferreā etateꝫ. Ab auro. ab etate aurea. Eſt auteꝫ apoſtrophe ad ſecula. Verſa eſt. mutata eſt. Hinc auteꝫ colligit id qd totiēs ait Ariſt. corruptionē vni⁹ alterius eē generationē. Vidi ego qd fuerat. id multis exēplis colligi pōt. nā vbi nūc eſt fretū ſiculū vbi fuit terra ⁊ q̄dē ſolidiſſima: vt eñi Pli. narrat ſicilia italie olim fuit auulſa. Cyp̄⁹ ſyrie. Euboea boetie. Euboea bātis ⁊ macris: tametſi in plinio fere legaꝫ corrupte Atlantē ⁊ macriā. Belbicū bithynie. Leucoſia ſirenū ꝓmōtorio. Vidi factas ex eq̄re terras. nā p̄terq̄ꝫ qd noue inſule ī mari naſcunꝫ: tota egyptuſ olim mare fuiſſe narraꝫ. Hybāda p̄terea quondā inſula ionie ducē

Quattuor elemēta

Naſci

Mori

Terra in mare.

Mare in terram

Tempus edax rerū̄, tuq̄ꝫ inuidioſa vetuſtas,
Omnia deſtruitis, viciataq̄ꝫ dentibus eui
Paulatim lenta conſumitis oīa morte.
Hec quoq̄ꝫ nō pſtant, q̄ nos elemēta vocamus,
Quaſq̄ꝫ vices pagāt/aīos adhibete/docebo.
Quattuor eternus genitalia corpa mundus
Continet; ex illis duo ſunt oneroſa, ſuoq̄ꝫ
Pondere inferius/tellus atq̄ꝫ vnda/feruntur,
Et totidē grauitate carent; nulloq̄ꝫ p̄mente
Alta petunt/aer atq̄ꝫ aere purior ignis:
Que q̄q̄ꝫ ſpacio diſtant, tñ oīa fiunt
Ex ipſis; ⁊ in ipſa cadunt, reſolutaq̄ꝫ tellus
In liquidas rareſcit aquas, tenuatur in auras,
Aeraq̄ꝫ humor abit, dēpto q̄ꝫ pondere/rurſus
In ſuperos aer tenuiſſimus emicat ignes:
Inde retro redeūt, idēq̄ꝫ retexitur ordo,
Ignis eñi denſum ſpiſſatus in aera tranſit,
Hic in aquas tellus glomerata cogitur vnda,
Nec ſpecies ſua cuiq̄ꝫ manet, rerūq̄ꝫ nouatrix
Ex alijs alias reddit natura figuras,
Nec perit in tanto q̄cq̄ꝫ/mihi credite/mundo,
Sed variat, faciēq̄ꝫ nouat, naſciq̄ꝫ vocatur
Incipere eſſe aliud, q̄ꝫ quod fuit ante, moriq̄ꝫ,
Deſinere illud idem, cū ſint huc forſitan illa,
Hec trāſlata illuc, ſumma tñ oīa conſtant:
Nil eq̄dem durare diu ſub imagine eadem
Crediderim, ſic ad ferrū veniſtis ab auro
Secula, ſic totiens verſa eſt fortuna locoꝝ.
Vidi ego, qd fuerat quondā ſolidiſſima tellus
Eſſe fretū, vidi factas ex equore terras.

Ex q̄tuor elemētis oīa fluxibilia fieri et ī ea resolui.

elementa

Nasci

Mori

Terra ī mare, et maria ī terras.

Et ꝓcul a pelago conchę iacuere marinę,
Et vetus inuēta eſt in mōtibus ãchora ſummis,
Q̄dqʒ fuit cãpus, vallem decurſus aquaꝝ
Fecit; ⁊ eluuię mōs eſt deductus in ęquoꝛ,
Eqʒ paludoſa ſiccis humus aret harenis,
Queqʒ ſitim tulerãt, ſtagnata paludibus humēt:
Hic fontes natura nouos emiſit, at illic
Clauſit, ⁊ antiquis tam multa tremoꝛibus oꝛbis
Flumina ꝓſiliunt, aut excęcata reſidunt.
Sic vbi terreno lycus eſt epotus hiatu — Lycus fl:
Extitit ꝓcul hinc, alioqʒ renaſcitur oꝛe.
Sic modo cū bibitur/tecto modo gurgite lapſus
Redditur argolicis ingēs eraſinus in agris, — Eraſinus fl:
Et myſum capitiſqʒ ſui/ripęqʒ prioꝛis — Myſus fl:
Penituiſſe ferunt: alia nunc ire caycum, — Caycus fl:
Nec non ſicanas voluēs amaſenus harenas, — Amaſenus fl:
Nunc fluit, interdum ſupp̄ſſis fontibus aret:
Ante bibebatur, nūc quas cōtingere nolis,
Fundit anigrus aquas, poſtq̄(niſi vatibus oīs — Anigrus fl:
Eripiēda fides) illic lauere bimēbꝛes
Vulnera/clauigeri q̄ fecerat herculis arcus.
Quid nō ⁊ ſcithicis hipanis de mōtib⁹ oꝛtus/ — hypanis fl.
Qui fuerat dulcis/ſalibus vitiatur amaris?
Fluctibus ambitę fuerãt/antiſſa/pharoſqʒ/ — Insule i cõtinētem, et cõtra

tis nunc a mari abeſt ſtadijs. Et ꝓcul a pelago. etiam non in mōtibus ⁊ quidem altiſſimis conche marine repiūtur: ex quo colliḡ illic mare aliqñ fuiſſe. Et eluuie. diluuio. Paludoſa. terra ſubaudia tur. ex paludib⁹ aūt etiaʒ nūc fertiliſſimi agri fiūt. id qḋ de pōtinis paludib⁹ etiā hoꝛatius in arte poetica ſcribit. debemur moꝛti nos nr̄aqꝫ: ſiue recept⁹ terra neptunus claſſes aq̄lonib⁹ arcet. Regis op⁹ ſteriliſqꝫ diu palus aptaqꝫ remis, Vicinas vꝛbes alit ⁊ graue ſentit aratrū. Queqꝫ ſitim tu lerãt. q̄ ſicca fuerãt loca: a paludibus ſunt occupata. Stagnata ſtagna facta. Humēt. humeſcūt. humida fcā ſunt. Hic fontes nouos. Fontes noui ſepenūero oꝛiūtur maxieqꝫ vbi ſilue ſuccidūtur: vt Pli. ſcribit. interdūʒ etiā areſcūt. Tremoꝛib⁹ oꝛbis. terremotibus. nā vt refert plini⁹ varie quatitur terra: ⁊ mira edūtur opa alibi ꝓſtrat; menibus. alibi hiatu ꝓfundo hauſt;. alibi geſtis mollib⁹. alibi emiſſis amnib⁹: nōnunq̄ etiaʒ ignibus calidiſve fontibus. alibi auerſo fluminū curſu. Excecata. occultata. Sic vbi terreno lyc⁹ eſt Varijs ꝓbat exēplis multa flumina, mō oꝛiri. mo occultari. Lycus aūt fluuius ē aſie; e cadmo mōte fluēs: q̄ vt herodot⁹ ſcribit. iuxta coloſſas phꝛigie oppidū terre hiatum ſubiēs occuliẜ. deinde q̄nqꝫ fere poſt ſtadia emergēs illabiẜ ⁊ ipſe in meãdruʒ. Hec aūt ⁊ plini⁹ ſcribit. ſubeūt inq̄t terras: rurſuſqꝫ reddūtur. Lyc⁹ i aſia. Eraſin⁹ in argolica. Tigris. in meſſopotamia. ſed duo item alij ſunt fluuij hoc noīe. alter ex arcadia in litt⁹ hurre illabiẜ. alter apud eretrios exiſtit. Sic mō cuʒ bibiẜ. Eraſin⁹ fluuius ē arcadie q̄ vt ſcribit herodot⁹ a ſtimphalide palude oꝛiẜ ac nūc q̄deʒ in argolico agro exit cuʒ antea exitū non hr̄et. Et myſum. Caic⁹ fluuius ē myſie. q̄ alueum priſtinū mutauit. Necnō ſicanias. Amaſen⁹ fluuius ē ſicilie. q̄ eſtate fere exicatur. Ante bibebatur anigrus q̄ ⁊ aniger dr̄ fluuius eſt grecie q̄ e dulci factus eſt amarus poſtq̄ in eo ſe lauerūt cētauri ab hercule vulnerati: q̄uis alij tradãt melēpodem; vt p̄tidas ab inſania purgaret: illis ad expiatiōem aq̄s viſum fuiſſe ꝓpter qḋ ex dulcibus amaras fuiſſe effectas. Piſces etiā gignit peſſimi ſapoꝛis. hic aūt fluui⁹ antea minyeus appellabaẜ. cuius aq̄ irrigatio maculas albas ⁊ ipetigines ſanat. q̄ ex cã Alpheū quoqꝫ qḋ alphos ideſt maculas curet: nomen ſoꝛtitū eſſe lr̄is ꝓdituʒ eſt. Quid nō ⁊ ſcithicis. Hipanis fluuius eſt ſcithie ex magna palude ꝓfluēs circū queʒ vt ſcribit Herodot⁹: paſcūtur eq̄ ſilueſtres cãdidi. is q̄nqꝫ fere dieꝝ nauigatiōe anguſt⁹ ⁊ dulc; fluit. Sʒ mox q̄ttuoꝛ a mari dieꝝ nauigatiōe ſane q̄ amar⁹ ꝓpter amaꝝ q̄ in eū influit fontē. Eſt aūt hic fons in ſinib⁹ ſcitaꝝ aratoꝝ ⁊ halizonū eodem noīe quo loc⁹. vñ emanat ſcithica lingua. Exãpeus. ideſt ſacre vie, fluctibus ambite. Ex inſulis ꝯtinētem fieri. ac ex ꝯtinēte inſulas exēplis colligit pithagoꝛas. nā antiſſa cū antea ꝑinſula eſſet cū vꝛbe eiuſdeʒ noīs nūc leſboꝛ vt Plini. ſcribit. eſt adiūcta. Pharos quoqꝫ inſula olim fuit egipto adiacēs. nūc aūt ꝯtinēs eſt facta: q̄ turriʒ in ꝓmōtoꝛio habebat mult; tabulatis excelſam: ⁊ al

Lycus fluuius
Eraſinus fluuius
Caicus fluuius
Amaſen⁹ fluuius
Anigrus
Hipanis fluuius
Inſule in cōtinētem
Ex ꝯtinēti inſule

ho lapide mirifice ſtructam eodeꝫ noīe: quo inſula: quaꝫ q̄dam ſoſtratus cynidius regnuꝫ amicus ꝓ nauigātium ſalute: vt refert Strabo: extruxit. Tyros .n. vrbs eſt phenicie q̄ alexandri magni tꝑibus inſula fuit. nā aggere ab ipſo ꝯtinēti fuit ꝯiūcta. dum illā obſideret. Leucada ꝯtinuā. Leucas vrbs eſt q̄ olim epyro fuit ꝯiūcta. Leucadeꝫ aūt vocauerūt: vt Strabo opinatur a leucate ſumpto vocabulo. eſt aūt albicāti colore petra ī pelagꝰ ꝓiecta: atqꝫ cephallenie ⁊ leucadi adiacēs: in qua eſt apollinis leucate phanū vrbē aūt poſuit ꝓ inſula Ouidiꝰ naꝫ ſi referēti Plinio credimꝰ leucadia peniſula eſt iuxta ſinū ambraciū quōdam neritꝫ appellata accolaꝝ ope abſciſſa a ꝯtinēti: ac reddita vētoꝝ flatu ꝯgerieꝫ harene accumulātium oppidū aūt in ea leucas quōdaꝫ neritū dictum Zancle quoqꝫ. Zācle vrbs eſt ſicilie: q̄ nūc meſſana dr. olim italie adiūcta. Eam: vt Strabo refert: cōdiere meſſenij q̄ pelopōneſum habitāt: a q̄bus ⁊ nomē accipit. naꝫ ꝑus a curuitate locoꝝ zancle fuit vocata. nā curua zāclia vocabāt naxij q̄ illam ꝑus edificarūt. Si q̄ras elicen. elice vrbs fuit achaie in qua caliſto nata fuiſſe dr vū ſepenūero ꝓ maiori ponit vrſa. Burꝫ iteꝫ q̄ ⁊ bura dr vrbs fuit achaie cuius vt elices in ſinu corinthio: vt ſcribit Pli. etiaꝫ num veſtigia apparēt. A mari nāqꝫ fuerūt ſubmerſe. Eſt ꝓpe pitheiā. pithei aethre pr̄is priaꝫ. nā Troezen vrbs pelopōneſi a troezene pelopis filio dicta: q̄ ⁊ aphrodiaſias ⁊ ſaronia: ⁊ poſidonias ⁊ apollonias ⁊ anthanis fuit appellata. Planiciem aūt in mōtes cōuerti: ⁊ ꝯtra mōtes in planiciem trāſire colligit pithagoras. Eam autem hmōi mutatiōis cām aſſignat. quā ⁊ ariſtoteles in Meteoris affert. Ventos eñ ſubterraneos neqꝫ exituꝫ hñtes in cā eē ait. vt plana interdum mōtes efficiātur. Res horrēda. admirāda. Eſt aūt acclamatio. Vis fera. violentia terribilis. Cecis occultis. Aliqua via. Luctata conata. Flatibꝰ flaminibꝰ. Aut direpta bicornis terga capri. periphraſis eſt vtriū. Plurima cum ſubeāt. in mētem veniant. Suꝑ. inſuꝑ. Medio tua corniger hāmon. iupiter ſub figura arietis in lybia hac de cā colit. qꝛ cuꝫ liber pr̄ ꝑ lybie deſerta exercitū ducēs ſiti laboraret. pr̄em rogauit: vt ſibi auxilio eſſet: cui repēte aries occurrit. quē ſecutꝰ limpidiſſimū fonteꝫ īuenit. In tāte aūt rei memoriā ⁊ tēpluꝫ magnificētiſſimuꝫ extruxit ⁊ inſtituit: vt iupiter ſub figura arietꝫ coleretur. fons .n. ille: vt ſcribit Pli. interdiu frigidꝰ noctibꝰ feruet. Admotꝫ athamātis aq̄s. in dodone ſcribit plinius. ouis fons cum ſit gelidus ⁊ immerſas faces extinguat: ſi extincte admouētur accendit. idem meridie ſemꝑ deficit: qua de cā anapauomenon vocāt. Mox increſcēs ad mediuꝫ noctis exuberat. ab eo rurſus ſenſim deficit. Quis aūt athamātis. legatur. Athamanis tū ab ouidio forſitan ſcriptū fuit. nam athamania q̄ ⁊ athamanis dr theſſalie regis eſt in qua fons ille eſſe ꝑhibetur. Hinc etiā athamanes populi dicūtur: eſt aūt hippallage. Admotuꝫ aq̄s. lignū intelligitur

Elice
Bura

Et phęniſſa tyros, quarum nūc inſula nulla eſt:
Leucada cōtinuam veteres habuere coloni
Nunc freta circūeunt, zancle quoqꝫ iūcta fuiſſe
Dicitur italię, donec cōfinia pontus
Abſtulit, ⁊ media tellurem reppulit vnda.
Si queras elicen/ ⁊ buran/ achaides vrbes,
Inuenias ſub aquis, ⁊ adhuc oſtēdere nautę
Inclinata ſolent cum menibus oppida merſis.
Eſt ꝓpe pitheiam tumulus troezena ſine vllis
Arduus arboribus/ quōdam planiſſima cāpi
Area/ nūc tumulus, nam (res horrēda relatu)
Vis fera ventoꝝ cęcis incluſa cauernis
Expirare aliqua cupiēs, luctataqꝫ fruſtra
Liberiore frui cęlo, cum carcere rima
Nulla foret toto, nec peruia flatibus eſſet,
Extētam tum fecit humum, ceu ſpiritus oris
Tendere veſicam ſolet, aut direpta bicornis
Terga capri, tumor ille loci ꝑmanſit, ⁊ alti
Collis hꝫ ſpeciem, longoqꝫ induruit euo.
Plurima cum ſubeāt audita aut cognita nobis/
Pauca ſuꝑ referam; quid nō ⁊ limpha figuras
Datqꝫ capitqꝫ nouas: medio tua corniger hāmō
Vnda die gelida eſt, ortuqꝫ obituqꝫ caleſcit.
Admotis athamantis aquis accēdere lignum

Ex planicie mōtes

Mira aq̄rū natura

Recreſcit.decreſcit.Flumen habent cicones.Huiꝰ fluminis nomen nō memini me legiſſe.Plin.
vero ſic ſcri. In ciconū flumine ⁊ in piceno lacu velino lignū deiectum lapideo cortice obducitur.
Cratis fl. Sibaris — Cicones aūt thracie populos eſſe ſepiꝰ iā ſcripſimꝰ. Crathis ⁊ hinc ſibaris.crathis ⁊ ſibarꝫ fluuꝫ
ſunt calabrie q̄ capillos flauos efficiūt. eſt etiā crathis achaie fluuius iuxta egas labēs a miſcēdis
aq̄s cognoīatus:ꝙ a duobꝰ fluminibus incremēta ſuſcipiat:a quo ⁊ italicus (vt Strabo ⁊ pauſa.
aiūt)fuit appellatꝰ.Cui nō audi
ta eſt ſalmacꝫ. fons ē carie in quē
q̄ ingrediūtur effemiati egrediū-
tur. cuiꝰ rei cām in ſuperioribꝰ dixi
mus libris.Mirū grauitate ſopo
rem. periphraſis eſt letargi.Clito-
rio q̄cūq̄ ſitim.clitoriꝰ fons ē ar-
cadie q̄ potus odiū vini inducit.
Calido vino.ex ſnīa phiſicoꝝ ca-
lidū eſt natura vinū.Indigene.
Salmacꝫ fons — accole ibi geniti.Amithaone na-
tus.melāpus medicꝰ q̄ preti ar-
giuoꝝ regꝫ filias q̄ttuor putātes
ſe vaccas eſſe/eo furore liberauit
quē ipſis iuno:vt ſcribit pherecy-
des:vt aliȷ venꝰ īmiſerat/ꝙ illa ſe
pulchriores eſſe iactarāt. Preti-
Clitorius — das.preti argiuoꝝ regꝫ filias quaꝝ
noīa ſunt.hec mera.euryale.liſip
pe.⁊ iphia,naſſa.quā q̄dem melā
pus parte regni accepta poſteaꝙ̄
illas curauit vxorē accepit. Huic
fluit lynceſtius.fluuiꝰ eſt cuius a-
quā q̄ſquis potauerit nō minus
ebriꝰ efficitur ꝙ̄ ſi īmoderate vi-
num bibiſſet. hoc etiā plinius.q̄-
Lynceſtiꝰ fluuius — daꝫ his v̄bis affirmat.Lynceſtis
aqua q̄ vocatur acidula : vini mo
do temulētos facit itē in paphla
gonia ⁊ in agrocaleno.eſt lacus ſar
Arcadie lacus — de ſtimphalio lacu q̄ eſſe fertur
iuxta pheneū cāpum mihi ſenti
re videtur:vel de reſtagnatiōe la
donis aq̄ vt fluuioꝝ: q̄ in pheneo
cāpo fieri cōſueſſe ſcribitur,ꝙ̄uis
nihil de aquaꝝ q̄litate dicat. Pli
nius v̄o/niſi mēduꝫ ieſt/ſentire vi
detur phineas paludes ī arcadia
eſſe: ex q̄bus ladon pfluat. arca-
dia aūt regio eſt achaie mediter-
ranea maxie a mari remota: que
primo drymodis mox pelagꝫ fu-
it appellata. Sine noxa.ſine no-
cumēto. Tēpuſq̄ fuit quo nauit
Ortygia inſula — in vndis.ortygia inſula q̄ ⁊ delos
vocatur: vt ſupiꝰ diximꝰ:fluitare
Simplegades — ſolebat. Timuit cōcurſibꝰ argo.
Etna mōs — ſymplegades inſule ſt pue q̄ ⁊ cy
anee dr̄ ꝯtra boſpoꝝ thraciuꝫ q̄
a poetꝫ olim cōcurriſſe fingūtur:
qm̄ vt inq̄t pliniꝰ paruo diſcrete
interuallo ex aduerſo intrātibus
gemine cernebātur:paululūq̄ de
flexa acie coeūtiuꝫ ſpēm p̄bebāt.
Vndaꝝ eliſaꝝ.exp̄ſſaꝝ duoꝝ ſco-
puloꝝ ꝯcurſu. Nec q̄ ſulphureis.

Narratur, minimos cum luna recreſcit in orbes,
Flumen habēt cicones,q̄d totum ſaxea reddit
Viſcera,q̄d tactis inducit marmora rebus.
Crathis/⁊ hinc ſibaris/veſtris cōterminus oris/
Electro ſimiles faciunt auroq̄ capillos.
Quodq̄ magis mirum,ſunt qui nō corpa tātum;
Verum aīos etiam valeāt mutare liquores.
Cui non audita eſt obſcęnę ſalmacis vnde?
Ethiopeſq̄ lacus? quos ſi quis faucibus hauſit,
Aut furit,aut patitur mirum grauitate ſoporem.
Clitorio quicūq̄ ſitim de fonte leuauit,
Vina fugit,gaudetq̄ meris abſtemius vndis,
Seu vis eſt in aqua calido contraria vino,
Siue,q̄d indigene memorāt, amythaone natus
Pretidas attonitas poſtꝙ̄ p carmen ⁊ herbas
Eripuit furiȷs purgamina mētis in illas
Miſit aquas,odiūq̄ meri pmāſit in vndis:
Hinc fluit effectu diſpar linceſtius amnis
Quem quicūq̄ paꝝ moderato gutture traxit,
Haud aliter titubat,ꝙ̄ ſi mera vina bibiſſet:
Eſt lacus arcadię,pheneum dixere priores,
Ambiguis ſuſpectus aquis,quas nocte timeto
Nocte nocēt pote,ſine noxa luce bibūtur.
Sic alias aliaſq̄/lacus ⁊ flumina/vires
Concipiunt,tēpuſq̄ fuit, quo nauit in vndis, Ortygia Si-
Nūc ſedet ortygie:timuit cōcurſibus argo, plegades inſule olim fluidę.
Vndaꝝ ſparſas ſymplegadas eliſarum,
Que nūc immote perſtāt,vētiſq̄ reſiſtunt.
Nec q̄ ſulphureis ardet fornacibus ętna Aetnę mōtis incendiū.
Ignea ſemp erit,neq̄ em̄ fuit ignea ſemp,

Nam ſiue eſt animal tellus, ⁊ viuit, habetqꝫ
Spiramēta locis flāmam exalātia multis,
Spirādi mutare vias, quotiēſqꝫ mouetur,
Has finire poteſt, illas aperire cauernas,
Siue leues imis venti cohibētur in antris,
Saxaqꝫ cum ſaxis, ⁊ habētem ſemina flāmę
Materiam iactāt, ea cōcipit ictibus ignem:
Antra relinquētur ſedatis frigida vētis:
Siue bitumineę rapiunt incēdia vires,
Lutea ve exiguis ardeſcunt ſulphura fumis.
Nempe vbi terra cibos, alimētaqꝫ pinguia flāmę
Non dabit abſumptis ꝑ longum viribus ęuum,
Naturęqꝫ ſuum nutrimen deęrit edaci,
Non feret illa famem, deſertaqꝫ deſeret ignes.
Eſſe viros (fama eſt) in hyꝑboreā palene,
Qui ſoleāt leuibus velati corꝑa plumis,
Cum tritoniacum nouies ſubiere paludem:
Haud equidem credo, ſperſę qꝫ mēbra veneno
Exercere artes ſcythides memorātur eaſdem,
Si qua fides rebus tñ eſt addēda ꝓbatis.
Nōne vides quęcūqꝫ mora fluidoqꝫ calore
Corꝑa tabuerint, in parua aīalia verti?
I quoqꝫ delectos mactatos obrue tauros,
Cognita res vſu, de putri viſcere paſſim
Florilegę naſcūtur apes; quę more parētum
Rura colunt, operiqꝫ fauent, in ſpemqꝫ laborāt.
Preſſus humo bellator equꝰ crabonis origo eſt:
Concaua littoreo ſi demas brachia cācro
Cętera ſupponas terrę, de parte ſepulta
Scorpius exibit, caudaqꝫ minabitur vnca.
Quęqꝫ ſolent canis frōdes intexere filis,
Agreſtes tineę (res obſeruata colonis)
Ferali mutāt cum papilione figuram.

cauſas aſſignat poeta cur etna ſicilie mons notiſſimꝰ ardeat. hinc aūt etiā colligit oīa eē in ꝯtinuo fluxu: qꝛ nec ſꝑ arſit nec ſꝑ arſura eſt etna, tres aūt affert illꝰ īcēdij cāſ. nā vt naturalis eſt ille ignis: aut a vētis īcluſis excitat̄. aut ex ſulfure bitumine ve orit̄. Ictibꝰ. iactātibus. Frigida. ſine igni. Bituminee vires. bitumen genꝰ eſt picis celerrime ignē capiēs. Eſſe viros fama ē. pallene ⁊ vrbs ē tracie a pallene ſitonis filia dicta. et cherroneſus q̄ ⁊ phlegra antiq̄tꝰ vocabat̄ vbi gigāteum bellū ꝯfectum fuiſſe dr̄. Qui ſoleāt leuibꝰ q̄ ſoleāt in aues ꝯuerti. Cū trito. palu. tritoniaca palꝰ in lybia eſſe ſcribit̄. ſed poeta de ea q̄ ſit in ſeptētrione vr̄ ſentire de qua me nihil memini alibi legiſſe. Simile de arcadibꝰ Pliniꝰ ſcribit. quos in pos verti rurſuſqꝫ ſibi reſtitui tam ꝯſtās fama fuit vt in maledictis verſipelles habeātur. Scythides ſcythice mulieres q̄ ſe ī aues vt noſtratiū q̄dā in feles mutare dn̄r. Sparſe. perūcte. eaſdē artes vt ſe in aues ꝯuertāt. Rebꝰ ꝓbat. de q̄bꝰ ꝑiculū eſt factū. Tabuerint. corrupta fuerint. Fluido calore. ab effectu qꝛ fluida ⁊ mollia corꝑa reddat. Obrue. terra tege. Delectos tau. vitulos. nā ex vitulis (vt ī geor. ſcri. Uir. apes naſcūtur) Uſu. expiētia De putri viſcere. de corrupta carne. Rura colūt. agris e floribꝰ rorē legētes verſant̄. In ſpē. futuri ⁊ mellis ⁊ noui examinis. Preſſus humo bellator eq̄s. ꝑ quē bella gerūtur. notū crabones ex eq̄s putrefactis naſci. Littoreo cācro. in littore morāti. hoc aūt vſu cognitū ē ſcorpiū naſci ex cācro t̄ra obruto. Caudaqꝫ mina. vn. nā ſcorpiꝰ cauda ictꝰ inferre mēorat̄. Queqꝫ ſo. ca. bōbices dicit q̄ ſericū generāt. nā (vt Pli. xj. naturali. hiſto. ſcri.) bōbices ī aſſiria ꝓueniētes nidos e luto fingūt ſalis ſpē applicatos lapidi tāta duritia vt ſpiculis ꝑforari vix poſſint. ī his ⁊ ceras largiꝰ q̄ apes faciūt. deīde maiores vermiculos hi eruce fiūt. fit deīde q̄ vocat̄ bōbil’ ex ea nicedalꝰ. ex h̄ ſex mēſibꝰ bōbices telas aranearū more texūt ad veſtē luxūqꝫ feīarū: q̄ bōbicia dr̄. Res obſer. aīaduerſa notata. Tinee agre. vermiculi agreſtes. Ferali pap. peſtifero aduene

Hoīes in aues

Ex vitulis apes

Ex equis crabones

Ex cancro ſcorpius

Tinee in papiliōes

Limus ſen ranas

noſo. Truncas pedibus. mutilatas ⁊ carentes pedibus. Nec catulus partu. Plinius hoc idē ſcribit de vrſis. pariunt inquit triceſimo die ac plurimum qui nos hi ſunt cādida informiſq; caro paulo muribus maior. ſine oculis ſine pilo. vngues tm̄ prominēt hāc lambendo paulatim figuraʒ. Fingit. figurat. Nonne vides. apes ſine pedibus naſcuntur. vnde etiā nomen traxere. primū enim vermiculi abſq; pedibus aliſq; oriūtur. Junonis volucrem. pauoneʒ. Armigerū iouis. aquilaʒ. Cythereidas columbas. veneri dicatas Medijs e ptibus oui. ex vitello oui. Sunt qui cum clauſo. de hoc Pli. ſic ſcribit. Angueʒ ex medulla homis ſpine gigni accipimus a multis. Hec tm̄ ex alijs. mirandam phenicis auis generationeʒ deſcribit poeta. de quo ⁊ Plinius fere eadem. aquile autem magnitudine eſſe narratur: auri fulgore circa collum cetera purpureus ceruleam roſeis caudam pennis diſtinguētibus criſtis faciem. caputq; plumeo apice honeſtate. peculiaris eſt arabie felicis. Manilius ſenator auctor eſt neminē extitiſſe qui phenicem viderit. Sacrum in arabia ſoli eſſe. viuere annis ſexcentis ſexaginta. Seneſcenteʒ caſia thuriſq; ſurculis conſtruere nidum. replere odoribus ⁊ ſuper emori. ex oſſibus deinde ac medullis naſci primo ſeu vermiculum. inde fieri pullum.

Caro inuiſum.

Apes ſine pedibus

Aues ex oui medio

Anguis ex homis ſpina

Phenix ex ſeipſo.

Principioq; iuxta funeri priori reddere ⁊ totum deferre niduʒ ppe pancaicam in ſolis vrbeʒ: ⁊ in ara ibi deponere. Primordia. originem. Aſſyrij phenica vocant. a colore purpureo phenix videtur appellatus. Quo ſimul ac caſias phenicis niduʒ aperte: vt omnia deſcribit poeta. caſia autem ⁊ nardus frutices ſuauiſſimi odoris in arabia naſcentes. Onerīq; ferendo eſt. ſufficit nido auferendo. ſic autem dictum eſt: vt dicimus aliquem non eſſe ſoluendo. Leuat. releuat ac leues reddit. Hyperionis ede. templo ſolis.

Semina limus hʒ virides generātia ranas,
Et generat truncas pedib⁹, mox apta natando
Crura dat, vtq; eadē ſint longis ſaltibus apta,
Poſterior ſuperat partes mēſura priores.
Nec catulus partu quē reddidit vrſa recenti,
Sed male viua caro eſt, lambēdo mater in artus
Fingit, ⁊ informē, quantā capit ipſa, reducit.
Nōne vides/ quos cera tegit ſexangula fetus
Melliferarū apiū ſine mēbris corpa naſci?
Et ſeroſq; pedes, ſeraſq; aſſumere pēnas.
Junonis volucrē, que cauda ſidera portat,
Armigerūq; iouis, cythereidaſq; columbas,
Et genus oē auium medijs e partibus oui,
Ni ſciret fieri, quis naſci poſſe putaret?
Sunt/ q̄ cū clauſo putrefacta ē ſpina ſepulchro,
Mutari credant humanas angue medullas.
Hec tm̄ ex alijs generis primordia ducunt,
Una eſt que reparet, ſeq; ipſa reſeminet ales,
Aſſirij phenica vocāt, nec fruge/ nec herbis,
Sed thuris lachrymis/ ⁊ ſucco viuit amomi,
Hec vbi quinq; ſue cōpleuit ſecula vite,
Illicis in ramis/ tremuleq; cacumine palme/
Unguibus/ ⁊ puro nidum ſibi conſtruit ore,
Quo ſimul ac caſias, ⁊ nardi lenis ariſtas,
Quaſſaq; cū fulua ſubſtrauit cynnama myrrha,
Se ſuper imponit, finitq; in odoribus euum,
Inde ferunt/ totidem q̄ viuere debeat annos
Corpe de patrio paruū phenica renaſci.
Cum dedit huic etas vires/ onerīq; ferendo eſt,
Ponderib⁹ nidi ramos leuat arboris alte,
Fertq; pius/ cunaſq; ſuas/ patriūq; ſepulchrum,
Perq; leues auras hyperionis ede potitus/
Ante fores ſacras hyperionis ede reponit.

Si tamē eſt aliquid mirę nouitatis in iſtis,
Alternare vices, ⁊ quę modo fęmīa tergo
Paſſa marē eſt, nūc eſſe marē miremur hyenā.
Id quoq; qđ ventis aīal nutritur, ⁊ aura
Protinus aſſimulat, tetigit quoſcūq; colores.
Victa racemifero lyncas dedit india baccho,
E quibus vt memorāt, quicquid veſica remiſit
Vertitur in lapides, ⁊ cōgelat aere tecto,
Sic ⁊ coraliū quo primū cōtigit auras
Tēpore dureſcit, mollis fuit herba ſub vndis.
Deſinet ante dies, ⁊ in alto phębus anhelos
Ęquore tinget equos, ꝙ cōſequar oīa dictis
In ſpecies tranſlata nouas. ſic omnia verti
Cernimus, atq; alias aſſumere robora gentes,
Concidere has. ſic magna fuit cenſuq; viriſq;
Perq; decē potuit tm̄ dare ſanguinis annos,
Nūc humilis veteres tantūmodo troia ruinas,
Et ꝓ diuitijs tumulos oſtendit auorum.
Clara fuit ſpartę, magnę viguere mycenę,
Necnon ⁊ cecropis, necnon amphionis arces,
Vile ſolum ſpartę eſt, altę cecidere mycenę,
Ędipodionię quid ſunt niſi nomīa thebę:
Quid pandionię reſtant niſi nomen athenę:
Nūc quoq; dardaniā fama eſt cōſurgere romā,
Apennigenę quę ꝓxima thybridis vndis
Mole ſub ingenti rerum fundamina ponit,
Hęc igitur formam creſcendo mutat, ⁊ olim
Immenſi caput orbis erit, ſic dicere vates,
Faticinaſq; ferunt ſortes, quātumq; recordor,
Dixerat ęneę, cum res troiana laboret,
Priamides helenus flenti dubioq; ſalutis:
Nate dea, ſi nota ſatis pręſagia noſtrę
Mentis habes, nō tota cadet te ſoſpite troia,

Si tamen eſt aliquid. hyena fera eſt de qua multa a plinio mira tradūtur. ſʒ maxime ei vtrāq; ineſſe naturā ⁊ alternis ānis marē feminānq; fieri. ⁊ vt ſcri. plynus. parere ſine mare vulg⁹ credit. Ariſtoteles negat. collū ⁊ iuba cōtinuitate ſpine porrigitur: flectiq; niſi circūactu totius corporis neqt. Alternare. alternis ānis mutare. Id quoq; qđ vētis. chameleōtē dicit q̄ vt Plinius tradit ſol⁹ aīalium nec cibo nec potu ſemꝑ alitur: nec alio ꝙ aeris alimēto circa caprificos fetus innoxi⁹ alioq̄ ⁊ coloris natura mirabilior. Mutat nāq; eum ſubinde ⁊ oculis et cauda ⁊ toto corꝑe: redditq; ſemper quēcunq; ꝓxime attingit ꝑter rubꝛū cādidūq; defuncto pallior eſt. Victa racemifero. lyncurium gēma eſt q̄ ex vrina lyncū dr̄ generari. vñ etiā nomen fuit impoſitū. lyncurium enī dr̄ qđ ſit vrina. lineis vros nāq; vrinā ſignificat. Quicquid veſica remiſit. oīs vrina lyncū. ſic ⁊ coraliū in aq̄s molle eſt coralium. extra vo aq̄s dureſcit: vt ſuꝑius quoq; poeta narrauit. Quā ꝯſequar oīa dict' ꝙ vbis oīa explicare poſſim. Sic oīa verti cernim⁹. oīa eſſe in cōtinuo fluxu ex vrbiū quoq; ac populoꝝ excidijs ac felicitatib⁹ pithagoras colligit. Clara fuit ſparte. ſparta laconica dr̄ regio a ſpart' cadmi ſocijs cognoīata. ſʒ plerūq; ꝓ vrbe ponitur. Mycene vrbs eſt peloponeſi notiſſima a myceneo ſpartonis filio phoronei fratris dicta. Edipodione thebe. vbi edipus regnauit vt pādionie athene vbi pādion. Necnon ⁊ cecropis. athene quaꝝ auctor fuit cecrops. Amphionis arces. thebe ab amphione āplificate. Nūc quoq; dardaniam exēplo vrbis rome q̄ tūc maxime creſcebat oīa eſſe in cōtinuo motu pithagoras oſtendit. Dardaniam romā a troianis edificatam. Apēnigene tybridis. in apennino mōte oriētis. thybrim autem preter vrbem romam labi notius eſt ꝙ vt ſit exponēdū. Vates. ſibillas. Sortes faticinas fata canētes atq; ꝑdicētes. Res troiana imperium troianū. Labaret. vacillaret. periclitaret. Priamides helen⁹. priami filius. fuit aūt vates optimus: vt ex carmine quoq; virgiliano conſtat.

Hienā modo marē: modo femīā eſſe

Mira cameleōtis natura

Lyncuriū ex lyncum vrina

Coralium ex molli durum

Oīm rerū viciſſitudinem eſſe.

Troia

Sparta.

Mycene

Athene

Thebe

Roma.

Debere vrbem.vbi edificāde ita volētibus fatis obnoxios eſſe.pulchra aūt phātaſia refert in helenum poeta: q̄ iaȝ ipe viderat.Per ſecula lōga.ꝑ ſeptingētos ānos.De ſanguie natꝰ iuli.iuliꝰ ceſar nā in ceſar augusti illiꝰ filij grām hec referūtur. Penatigero enee.penates gerēti.penates aūt vt refert macrobiꝰ ex Uarronis ſnīa.Dardanꝰ ex ſamothracia in phrigiā.eneas ex phrigia ī italiā detulit.dij xͦo penates dn̄r:vt volūt q̄ diligētiꝰ xͦitateȝ inq̄runt.ꝑ quos penitꝰ ſpiramꝰ.ꝑ quos habem corpꝰ.ꝑ quos rōeȝ aī. eos aūt eſſe iouē,iunonē.mineruā.Utiliter phrigibꝰ.cū vtilitate phrigū ⁊ troianoꝝ. Pelaſgos viciſſe. grecos troiā expugnāſſe. Ne tn̄ oblitꝭ.ꝯcludit oīa in ꝯtinuo eē fluxu:⁊ a carnibꝰ oīno eē abſtinēduȝ pithagoras: cuȝ aīe nr̄e in varia corpa trāſeāt. Ad metā.ad finē ⁊ ꝯcluſionē.metaphora ab eq̄s currētibus ſūpta. Expatiemur eq̄s.euagemur copia xͦboꝝ.Anime volucres. leues atq; veloces.aīo nāq; nihil ē velociꝰ.In ferinas domos in corpa feraꝝ. Pecudūq; ī pectora cōdi.ordo ⁊ ſenſus.Nos q̄ȝ ps mūdi ſinamꝰ ⁊ ꝑmittamꝰ tuta eē ⁊ honeſta ea corpa q̄ pn̄t aīas habuiſſe parētuȝ aut fratrū aut iunctoꝝ nobis aliquo federe ⁊ affinitate aut certe hoīm/qm̄ nō corpa ſolū veꝝ etiā volucres ⁊ veloces aīe ſumꝰ.hoc ē qm̄ nō ſolū ex corpore: ſȝ etiā aīa ꝯſtamꝰ ⁊ inferas ⁊ pecudes ire poſſumꝰ.his aūt colligit pithagoras nullo mō carnibus eē veſcēdū. Thieſteis mēſis quibꝰ thieſte filij comedēdi ab atreo fratre appoſiti fuerūt.Nota xͦo ē fabula.nā atreꝰ ⁊ thieſtes pelopis ⁊ hippodamie filij opa mercurij egre ferētis mirtilū filiuȝ a pelope ipo fuiſſe interfectū in tātaȝ deuenere diſcordiā : vt alteri vterq; inſidias ſtrueret:cū ea ꝯditiōe regnū a p̄re accepiſſent vt alternis regnarēt ānis.nā thieſtes quo faciliꝰ arietē vellerꝭ aurei in quo regni fata ꝯſiſtebāt (vt Seneca in thieſte tragedia narrat) ſibi vſurpare poſſȝ.meropē atrei vxorem ꝯpꝛ̄ſſit ex eaq; filios ſuſcepit.qđ cū atreꝰ reſciuiſſȝ bello illuȝ mycenis ī exiliū eiecit.quoq̄deȝ nō ꝯtētꝰ ſimulata gr̄a fratreȝ ad ſe reuocauit:treſq; eiꝰ filios decoctos ſic appoſuit comedēdos: vt ſanguineȝ quoq; poculis immiſcuiſſe feratur.Hoc xͦo nefādiſſimū ſcelꝰ ne ſol videret alios radios auertiſſe memorat̄.Mēſis.cibis.ꝯtinēs eīn ꝓ ꝯtēto ꝑ metonymiā frequētiſſime ponit ꝯſueuit.Cumulemꝰ.vſq; ad cumulū repleamꝰ.Uiſcera.iteſtina.Quā male ꝯſueſcit.euȝ q̄ poſſit pati vt interficiat vitulū aut hedū aut aueȝ facile aſſueſcere ait necādis hoībꝰ.eſt aūt exclamatio q̄ pithagoras ab interficiēdis aīalibꝰ māſuetis hoīes deterrere conat̄.Cruori hūano,ſanguini hūano effun=

Hoīem ex aīa ⁊ corpore ꝯſtare

Flamma tibi ferrūq; dabunt iter,ibis/ ⁊ vna
Pergama rapta feres,donec troieq;/tibiq;/
Extremum patrio cōtingat amicius aruum:
Urbem etiā cerno/phrigios debere nepotes,
Quāta nec eſt, nec erit/nec viſa prioribus annis,
Hāc alij ꝓceres ꝑ ſecula longa potētem: *Julius ceſar.*
Sed dn̄am rerum de ſanguine natus iuli/
Efficiet,quo cum tellus erit vſa, fruētur
Etherie ſedes, celūq; erit exitus illi:
Hec helenum ceciniſſe penatigero enee
Mēte memor refero,cognataq; menia letor
Creſcere,⁊ vtiliter phrigibus viciſſe pelaſgos.
Ne tn̄ oblitis ad metam tēdere longe
Expatiemur equis,celūȝ,⁊ q̄ḋcunq; ſub illo eſt,
Immutat formas,telluſq;,⁊ quicquid in illa eſt,
Nos quoq; pars mundi,qm̄ non corpa ſolum, *homo ex aīa ⁊ corpore.*
Ueꝝ etiam volucres aīe ſumus,inq; ferinas
Poſſumus ire domos,pecudūq; in pectora cōdi
Corpora,que poſſunt aīas habuiſſe parētum/
Aut fratrum/aut aliquo iunctoꝝ federe nobis,
Aut hoīm certe,tuta eſſe ⁊ honeſta ſinamus,
Ne ve thieſteis cumulemus viſcera mēſis:
Quam male cōſueſcit,q̄ꝫ ſe parat ille cruori
Impius humano,vituli qui guttura cultro
Rumpit,⁊ immotas ꝑbet mugitibus aures:
Aut qui vagitus ſimiles puerilibus hedum
Edētem iugulare poteſt;aut alite veſci,

dendo. Immotas aures, nulla miſericordia motas. Edentez hedum. emitentem vagitus ſimiles vagitibꝰ puerorꝫ. Aut alite veſci. aut auez comedere. Quãtuz eſt. ac ſi diceret nimiũ. Ad plenũ facinus. ad plenũ homicidiũ. Qua trãſitus. ad qd ac ſi diceret ad hoĩm cedẽ. Inde ex imolatõe brutorꝫ aĩaliũ. Bos aret. cũ magna auctoritate hec a pithagora dñr. imperat eñi vt bos arare pmittat ſic vt nulla alia vi q̃ ſenectute moriat. Horrifex ꝯtra boreã. ouis inq̃t lanas nobis ſuggerat cõtra frigora. arma nãqꝫ qbꝰ boree frigidiſſimo vẽto reſiſtitur ſunt veſtes ex ouiũ lanis ꝯfecte.

Cui dedit ipſe cibos: q̃tum eſt qd deſit in iſtis
Ad plenum facinus: qua trãſitus inde paratur:
Bos aret, aut mortem ſenioribus imputet ãnis,
Horrifex cõtra boream ouis arma miniſtret,
Ubera dãt ſaturę manibus preſſanda capellę,
Retia cum pedicis/laqueoſqꝫ/arteſqꝫ doloſas
Tollite, nec volucres viſcata fallite virga,
Nec formidãtis ceruos includite pẽnis,
Nec celate cibis vncos fallacibus hamos:
Perdite ſi qua nocẽt, verum hęc qꝫ ꝑdite tãtum,
Ora vacẽt epulis, alimẽtaqꝫ cõgrua carpãt.
Talibus/atqꝫ aliis inſtructo pectore dictis/
In patriam remeaſſe ferunt, vltroqꝫ petitum
Accepiſſe numam populi latialis habenas:
Coniuge qui felix nympha/ducibuſqꝫ camenis
Sacrificos docuit ritus, gentẽqꝫ feroci
Aſſuetam bello/pacis traducit ad artes.
Qui poſtq̃ ſenior/regnũqꝫ ęuũqꝫ peregit,
Extinctum/latięqꝫ nurus/populuſqꝫ/patreſqꝫ/
Defleuere numam: nam cõiunx vrbe relicta/
Uallis aricinę denſis latet abdita ſiluis,
Sacraqꝫ oreſteę gemitu queſtuqꝫ dianę
Impedit. ah quotiẽs nymphę nemoriſqꝫ/lacuſqꝫ/
Ne faceret/monuere, ⁊ conſolãtia verba

Horriferuz boreã. horrorez ⁊ frigꝰ ferẽtez. Ubera ꝑſſanda exprimẽda. Cuz pedic. pedice ſunt vincula pedũ: vt manice manuũ. Tollite. remouete auferte abiicite. Uiſcata. viſco infecta. Nec formidat. pẽnis. ſic q̃dem legitur: ſꝫ formidãtis forſitan eſt legẽduz: vt ceruorꝫ ſit epitheton: q̃ natura vel homeri teſtimonio timidiſſimi ſunt. pẽnis. ſagittis. a ꝑte nãqꝫ totuz ꝑ ſinecdochen frequẽter ſignificat. Celate occultate. Perdite. iterficite. Si qua nocẽt noxia aĩalia ꝑdẽda q̃dem eſſe pithagoras ait: ſꝫ ita ne eorꝫ carnibꝰ veſcamur. Ora vacẽt epulis. careant eiuſmodi epulis. Cõgrua. hoĩ ꝯuemẽtia. Dict. pithagore ꝑceptis. Inſtructo pectore. inſtituto aĩo. eorꝫ aũt opionez ſeq̃tur Ouidiꝰ vt diximꝰ: q̃ ſentiunt numã a pithagora fuiſſe inſtitutũ. Remeaſſe. rediiſſe. Ultroqꝫ petitũ. q̃ſituz ſpõteqꝫ a romanis inuitatuz vt copioſe Liuiꝰ narrat. Latialis. latini atqꝫ romani. nam roma latii eſt caput. Cõiuge q̃ felix nĩpha. Egeria nĩpha nume põpilii fuit vxor q̃ poſt viri iteritũ vrbe relicta in ſiluas abiit ac tandem miſeratiõe deorꝫ in fontẽ fingitur ꝯuerſa. Cum illa ꝯ nĩpha ꝯgreſſus nocturnos ſibi eẽ numa ſimulauit eiuſqꝫ monitu ſeqꝫ acceptiſſima diis eſſent ſacra ꝯſtituere populo romano ꝑſuaſit: vt copioſe. T. Liuiꝰ deſcribit. Ducibuſqꝫ camenis. auctoribꝰ muſis. naz oĩa q̃cũqꝫ numa ſtatuebat ad egerie nĩphe ⁊ camenarꝫ auctoritatẽ referebat: q̃bꝰ etiã lucuz quẽ mediuz vt Liuiꝰ narrat ex opaco ſpecu fons ꝑenni rigabat aq̃ ꝯſecrauit: qd dearꝫ ſibi cõſilia cũ ꝯiuge ſua egeria eſſent. Sacrificos ritus ſacrificorꝫ leges. nam ſua cuiqꝫ deo ſacra ſacerdoteſqꝫ inſtituit vt elegãter Liuiꝰ ſcribit. Ad artes pac. ad deorꝫ religionẽ. ⁊ iura ⁊ leges ⁊ mores colẽdos. Numa eñi vrbẽ romã vi ⁊ armis a romulo ꝯditã. iure legibꝰ ac moribꝰ de integro ꝯdidit. Qui poſtq̃ ſenior. numa cũ tres ⁊ q̃draginta regnaſſet ãnos periit. Peregit. ꝑfecit atqꝫ finiuit. Uallis aricine. aricia vrbs ẽ latii haud lõge ab vrbe roma diſtãs vñ aricinꝰ declinat. Oreſtee diane. quã oreſtes vna cũ iphigenia ſorore de taurica regione in italiã trãſtulit: ac iuxta ariciã collocauit. nã oreſtes poſt interfectã matrem in furorez ꝯuerſus a pylade ſocio ad dianã tauricã liberãdus deductꝰ eſt. cui cuz hoſpites mactarẽtur a ſorore iphigenia q̃ dee ſacerdos erat cognitꝰ ſaluat. Ethoãte rege iterfecto diane ſimulachrũ aufugiẽtes abſtulerũt: iuxtaqꝫ ariciam collocarũt. Ne faceret. ne flere perge

Egeria nĩpha in fontem.

hiſpolyt⁹ Virbius

ret. Theſeius heros. hippolytus q̃ furore equoꝝ laceratus laceratus p̃cibus diane vite fuit reſtitutus: ac tẽplo diane aricine pfectus viribus fuit appellat⁹. ſꝫ ⁊ ipſe fata ſua ad ꝯſolationẽ egerie narrat. Siſte modũ. ſtatue/impone finẽ luctui. Releuare. leuẽ reddere. a fletu liberare. Fando. interloquendũ. Aliquẽ hippoliton. quendã in ſoluta oratione dicerem⁹. Credulitate patris. theſei. qui nimiũ facile credidit phedre vxori priuignũ accuſanti. Vixq; probabo. difficulter perſuadebo. Me paſiphaeia quondã. phedra paſiphaes filia theſei vxor hippolyti priuigni amore capta ab illo fuit repulſa. q̃re indignata illũ patri accuſauit ꝙ ſe de ſcoitu interpellaſſet. pater credul⁹ et filiũ inſontẽ in exiliũ expulit. ⁊ illi mortẽ eſt imp̃cat⁹: cũ igitur fugeret hippolytus: ecce phoce mari egreſſe ita perterruerũt equos quadrigarũ qb⁹ vehebat̃ vt nullo pacto potuerint inhiberi quin per p̃cipitia hippolytũ immittẽtes prorſus dilaniarẽt. paſiphaeia cũ quadã vituperatione dixit. ac ſi phedre obijceret paſiphaes libidinẽ: que amore tauri capta cũ illo coire ſuſtinuit. Me fruſtra tẽtatuꝫ. a phedra de ſtupro fruſtra interpellatũ. Temerare. violare. eſt aũt ordo. paſiphaes filia quõdam finxit me fruſtra tentatũ voluiſſe temerare patriũ cubile. qđ ipſa voluit. Et crimine verſo. in me ſubaudiat̃. Indicij ne metu. altera duarũ cauſarũ, ſe accuſatũ a phedra hippolytus ait. vel ꝙ timebat ne ipſa accuſaret̃ vel ꝙ repulſa fuit ⁊ ſpreta. Arguit. accuſauit. Proiecit. eiecit. expulit. Hoſtili prece. imprecatione hoſti cõuenĩẽte. nõ patri. theſeus eñ neptunũ auum p̃catus eſt vt hippolytus filius diſcerperet̃. Euntis. in exiliũ. Pitheaꝫ troezena. in q̃ pittheus pelopis filius ac aethre matris theſei pr̃ regnauit. Troezen autem vrbs eſt peloponneſi a troezene pelopis filio cui pithe⁹ in regno ſucceſſit cognominata. vt eñ ſtephanus ſcribit. ⁊ aphrodiſias ⁊ ſaronia ⁊ poſidonias et appollonias. ⁊ antanis antea fuit appellata. Cuꝫ mare ſurrexit. tumefactũ eſt: In mõtis ſpeciem per emphaſim oñdit quãtus eẽt vitulus ille marinus: q̃ inſtar mõtis mare extolleret. Et dare mugit⁹. mugire. nondũ eñ vitulus ille marinus ex aquis extulerat caput. phoce aũt vt tauri mugit⁹ edunt. vñ ⁊ vituli nomẽ acceperũt. Corniger hinc taur⁹. deinde inq̃t phoca vt taurus cornua habens ex ruptis vndis egreſſa eſt. Expellitur. erũpit cuꝫ impetu egreditur. Exilijs cõtenta ſuis. exilij ſui merore confecta. Feroces quadrupedes. feroces equi qbus hippolyti currus trahebat̃. Colla. capita. Ad freta cõuertunt. ad mare ꝓpter ſtrepitũ phoce egredientis. Horrent. timẽt. Mõſtri metu. vituli illius marini timore. phoce nãq; adeo ſunt aſpectu turpes: vt inter monſtra marina

Dixerunt/quoties flenti theſeius heros
Siſte modum,dixit.nec eñ fortuna querenda
Sola tua eſt,ſimiles aliorum reſpice caſus,
Mitius iſta feres,vtinamq; exempla dolẽtẽ
Non mea te poſſent releuare,ſed ⁊ mea poſſunt;
Fãdo aliquẽ hippolytũ veſtras ſi cõtigit aureſ,
Credulitate patris,ſcelerate fraude nouercę
Occubuiſſe neci,mirabere,vixq; pbabo,
Sed tamẽ ille ego ſum,me paſiphaeia quõdam
Temptatum fruſtra patriũ temerare cubile
Quod voluit/finxit voluiſſe,⁊ crimine verſo/
Indiciine metu magis/offenſane repulſę/
Arguit,immeritumq; pater proiecit ab vrbe,
Hoſtiliq; caput prece deteſtatur euntis;
Pittheam profugo curru troezena petebam,
Iamq; corinthiaci carpebam littora ponti,
Cum mare ſurrexit/cumuluſq; ĩmanis aquarũ
In montis ſpeciem curuari/⁊ creſcere viſus,
Et dare mugitus,ſummoq; cacumine findi,
Corniger hic taurus ruptis expellitur vndis,
Pectoribuſq; tenus molles erectus in auras/
Naribus ⁊ patulo partem maris euomit ore;
Corda pauẽt comitũ,mihi mens ĩterrita mãſit
Exilijs contenta ſuis,cum colla feroces
Ad freta conuertunt,erectiſq; auribus horrẽt
Quadrupedes,mõſtriq; metu turbant,⁊ altis

ſumẽrentur. Precipitãt.in ꝑceps iaciũt.altis ſcopulis.per alta ſaxa. Ego ducere vana.ego inq̃t fruſtra conoꝛ retrahere frena ſpumis infecta. Ducere.reducere retrahere. Vana manu infirma neq; eñ equos potuit ꝯtinere.Luctoꝛ.enitoꝛ.conoꝛ.Tendo.ꝯtendo.Retro.ducere ſubaudiam⁹: vt retrahere intelligam⁹.Lentas habenas.flexibilia loꝛa. Has vires.meas vires.Rabies. ferocitas.Perpetuũ axez.ꝯtinuũ.axis aũt eſt lignum illud circa qđ rote currus vertunt.Excutioꝛ curru.e curru eiect⁹ cado.Artus.pedes. Repꝛenſa.retẽta.a radicib⁹ ſtipitibuſq; arboꝝ.Dare.edere. Graue ſonũ.magnũ efficere ſtrepituz Exhalare.emittere.me ſubaudiamus.Videres videre poſſes. Num potes aut audes. maioꝛez ſuã fuiſſe calamitatẽ:q̃ que egerie ꝯtigit hippolit⁹ ait. Cõponere.cõpare.Vidi q3 luce carẽtia regna.h̃ eſt ad inferos q3 deſcẽdi. Et lacerũ foui.⁊ coꝛp⁹ inq̃t laniatũ in ardẽtiſſima phlegetõtis aq̃ laui.eſt eĩ phlegeton vn⁹ ex inferoꝝ fluuijs q̃ ardẽs interp̃tari ꝑt Apollinee ꝓlis:eſculapij apollinis filij.Foꝛtib⁹ herbis. potẽtib⁹ Atq; ope peonia.auxilio medico peon eĩ deoꝝ medic⁹ ꝑitiſſim⁹ fuiſſe ꝑhibet a quo peonia herba ⁊ inuẽta fuit ⁊ appellata. Dite idignãte.plutone egre ferẽte me vite reſtitui.Ne pñs auge. mu.hu. inuidiã.hoc ẽ ne ſi in grecia viuerẽ:athenienſiũ in me inuidiã concitarẽ.a diana fui occultat⁹.Cynthia.diana.cui⁹ miles erat hippolitus.Impune.ſine vlla mea pena.Addidit etatẽ.me natu maiorẽ effecit q̃ eſſez cũ ab eq̃s fui dilacerat⁹.Oꝛa cognoſcẽda.i.faciez q̃ cognoſci poſſet.innuit aũt hippolit⁹ ſe ĩ nouã figurã fuiſſe trãſmutatũ:ne a quoq̃ cognoſci poſſet.Hñdã.habitãdã.Hic poſuit ĩ latio iuxta ariciã.Nomẽq; ſil.vr̃ ſentire poeta hippolytũ fuiſſe nominatũ q̃ ab eq̃s fuit ſolut⁹ et laniat⁹.nã ippos equ⁹ lio ſoluo interp̃tat.Nũc idẽ virbi⁹ eſto.virbius dict⁹ ẽ hippolyt⁹ q̃ vir bis fuiſſe vr̃:⁊ añq̃ ab eq̃s fuit lacerat⁹ ⁊ poſtq̃ vite fuit reſtitut⁹.Hoc nemus in.co.ex eo tꝑe inq̃t:q̃ ab inferis ſum reuocat⁹ in h̃ aricino nemoꝛe habito.Numie ſub dñe.diane q̃ iuxta ariciã tẽplũ hẽbat. Nõ tñ egerie. egeria nume pompilij vxoꝛ cũ ob mariti moꝛtẽ flere nõ deſineret diane miſeratõe in fontẽ ſui nõis fuit cõuerſa.Leuare.

Pręcipitant currũ ſcopulis,ego ducere vana
Frena manu ſpumis albẽtibus oblita luctoꝛ,
Et retro lentas tendo reſupinus habenas,
Nec vires tñ has rabies ſupaſſet equoꝛum,
Ni rota/perpetuũ quę circũuertitur axem/
Stipitis occurſu fracta ac diſiecta fuiſſet,
Excutioꝛ curru,loꝛiſq; tenentibus artus/
Viſcera viua trahi,neruoſq; in ſtirpe teneri,
Membꝛa rapi ꝑtim,partim repꝛenſa relinque,
Oſſa graue dare fracta ſonũ,feſſamq; videres
Exhalare animã,nullaſq; in coꝛpe partes
Noſcere quas poſſes,vnũq; erat oĩa vulnus:
Num potes aut audes cladi cõponere noſtrę
Nympha tuã? vidi quoq; luce carentia regna,
Et lacerũ foui phlegetontide coꝛpus in vnda,
Nec niſi apollineę valido medicamine pꝛolis
Reddita vita foꝛet:quã poſtq̃ foꝛtibus herbis
Atq; ope peonia dite indignante recepi,
Tum mihi,ne pꝛęſens augerem muneris huius
Inuidiam,denſas obiecit cynthia nubes,
Vtq; foꝛem tutus,poſſemq; impune videri,
Addidit ętatẽ,nec cognoſcenda reliquit
Oꝛa mihi,cretẽq; diu dubitauit habendam
Traderet an delon,delo cretaq; relictis,
Hic poſuit,nomẽq; ſimul/quod poſcit equoꝝ
Admonuiſſe/iubet deponere:quiq; fuiſti
Hippolytus,dixit,nunc idẽ virbius eſto.
Hoc nemus inde colo,de diſq; minoꝛibus vnus/
Numine ſub dominę lateo,atq; aſſentioꝛ illi.
Non tñ ęgerię luctus aliena leuare
Dãna valent,montiſq; iacens radicibus imis

Hippolit⁹ ab inferis

Liquitur in lachrymas, donec pietate dolentis
Mota ſoror phebi, gelidū de corp̄e fontem
Fecit, ⁊ eternas artus tenuauit in vndas.
At nymphas tetigit noua res, ⁊ amazone natus
Haud aliter ſtupuit, ꝙ cū thyrrhenus arator
Fatalem glebā motis aſpexit in aruis
Sponte ſua primū, nulloq; agitante moueri,
Sumere moꝝ hominis, terreq; amittere formaꝫ,
Oraq; venturis aperire recētia fatis,
Indigene dixere tagen, qui primus ethruſcam
Edocuit gentē caſus aperire futuros:
Utq; palatinis herentē collibus olim
Cum ſubito vidit frōdeſcere romulꝰ haſtam,
Que radice noua nō ferro ſtabat adacto,

Egeria in fontem.

Gleba in puerum

Gleba i puerū Tagen.

Haſta in arborem.

Haſta i arbore

Cippo cornua.

leues reddere. Liq̃tur. reſoluit̃. Soror phebi diana. Tenuauit. ĩ tenues aq̃s trāſmutauit. At nymphas tetigit noua res. hec ad cōcinnā eoꝝ q̃ ſequūtur cōnexionē a poeta narrant̃. gleba nāq; agricole arāti in puerū vaticinādi peritū viſa eſt trāſformari. Et amazone natꝰ. hippolytꝰ hippolite amazonū regine filꝰ. Quā cū thyr. ara. hec hyſtoria eſt nō fabula. nā vt in. ij. de diuinatiōe lib. Cice. ſcri. Tages q̃dā dr̃ in agro tarquinienſi cū terra araret̃ ⁊ ſulcꝰ altius eēt impſſus. extitiſſe repēte ⁊ eū affatū eſſe q̃ arabat. is aūt vt in libris eſt ethruſcoꝝ puerili ſpecie dr̃ viſus: ſꝫ ſenili fuiſſe prudētia. eiꝰ aſpectu cū obſtupuiſſꝫ bubulcus: clamorēq; maiorē cū admiratiōe edidiſſet: ꝯcurſum eē factuꝫ totāq; breui tp̃e in eū locum ethruriā cōueniſſe. Tum illū plura locutū multis audiētibꝰ: q̃ oīa eius v̄ba exceperit litteriſq; mādauerint. Oēm aūt orōnē fuiſſe eā: q̃ haruſpicine diſciplina cōtineret̃. Fatalē glebā. in q̃ fata ⁊ futuroꝝ p̄ntia continebant̃. Terre formā glebe figurā. Ora recētia. ora nuper ex terre gleba figurata. Venturis fatis. hoc eſt diſcipline ⁊ arti eoꝝ q̃ fato vētura erant cognoſcendoꝝ: nā tages primus oīm haruſpicine diſciplinaꝫ thuſcis tradidit. hinc aūt cepit nomini meo ĩeptias ſuas aſcribere pedagogꝰ ille nō imperitus mō et loquēdi ⁊ ſcribēdi: verū fatuus q̃ꝫ ⁊ ſtolidus ab oīq; ciuilitate alienus q̃ cū ſciret me nō an̄ librariis traditurū vltimū mearū enarrationū q̇nternionē ꝙ oēs deprauationes ſublate forēt: malignoꝝ quorundā in me cōſpiratiōi cū maxīo dedecore ſuo facile ſatiſfec. ea nāq; effutiuit: q̃bꝰ nōi meo aſcriptꝭ inuidi iſti ĩpoſtores ſibi pſuaſerūt me nō minꝰ ſigillatū iri ꝙ variis deprauatiōibꝰ: q̃s in enarratōibus meis curarūt admittēdas. ſꝫ alr̃ atq; putarāt euenit. pedagogus eĩ ille cū belle ſibi lr̃atꝰ eē videat̃: ſe ꝯtinere nō potuit. q̇n iactaret ſe meis cōmētariis finē impoſuiſſe. pinde atq; ſi viri docti boni ve officio functꝰ fuiſſꝫ. verū de inſulſo iſto temerarioq; pedagogo mihi ne noīe q̇dē noto nullū v̄bū feciſſeꝫ: niſi ⁊ lectores fuiſſent admonēdi: ne iſtiꝰ ineptꝭ fiderēt expōibꝰ: ⁊ malignoꝝ quorūdā conatibꝰ h̄ q̃ꝫ mō fuiſſet occurrēdū. Tametſi ex p̄ma impiti iſtiꝰ nō expōne: ſꝫ ꝯfuſiōe cauto lectori nō poſſit nō ꝯſtare appēdices iſtos ruſticos atq; obſcuros nihil cū meis enarratiōibꝰ cōmercii h̄re. Eā nāq; hyſtoriā quā nos paulo an̄ ex. ij. Cic. lib. deſcripſimus ad v̄bū. fatuꝰ iſte adeo ĩepte repetit: vt plane ruſticꝰ barbaruſq; eē facile dignoſcat̃. Tages inq̇t vt ſcri. Cice. lib. de diuinatione puerili ſpē fuit cepitq; affari aratorē. ille tertiꝰ clamās ꝯſciuit totā etruriā ꝙ ſtudioſus ſit operū Cice. ſtolidꝰ iſte ex iis paucul' ipſiꝰ v̄bis facile colligi pōt. nā vt omittā q̇d ea p̄termittit q̃ maxīe ad huiꝰ loci expōeꝫ nec̄ia fuerāt deſcribēda libro inq̇t citra in p̄pōneꝫ: ꝙ recta loq̇ndi rō expoſcit. nec adiicit ſcdo. pinde atq; ſi Cice. ſolū de diuinatiōe librū ſcripſiſſet: ac nō duos. Indigene. thuſci. Dixere. appellauere. Qui p̄mꝰ ethruſcā. nā tages primꝰ oīm haruſpicinā artēq; diuinādi ac p̄dicēdi futura tuſcos docuit. neq; Pli. a Cice. in h̄ Ouidioq; diſſentit: vt ille blacterat impitꝰ. ſꝫ delphō haruſpicine fuiſſe inuētorē ait. aliud v̄o eē docere. aliđ inuenire nemo (niſi cōmuni ſenſu careat) vnq̃ dubitauit. Atq; pallatinis. hoc q̃ꝫ ē hiſtoria ſumptū eē v̄r. nā romulū ſcri. Plutar. in pallatino colle ſui experiundi gr̃a corneā lanceā fuiſſe iaculatū illāq; in terrā defixā annitētibꝰ multis cōuelli nūq̃ potuiſſe. ſꝫ emiſſis ramis in eximie altitudīs cornū increuiſſe. locum v̄o eū iis q̃ poſt romulū fuerūt parietibꝰ circūductꝭ vt ſctiſſimū templū in magna religiōe fuiſſe adeo vt ſicui ꝓpiꝰ accedēti viſa fuiſſet arbor minꝰ frondeſcere. ſꝫ veluti ſubductis nutrimētis lāgueſcere: id ſtatī occurrētibꝰ clamore ſignificaret. Cū aūt. C. Ceſar gradꝰ extrueret fabris ꝓpinq̃ arbori loca temere fodiētibꝰ violate radices fuerūt: arborq; aruit ⁊ interiit. Virbiū aūt. iſta ſtupuiſſe ait poeta reſolutiōe egerie ĩ fontē: vt ſtupuit romulꝰ cū haſtā ſuā frōdeſcere vidit. Mouit mihi riſuꝫ ſil' ⁊ ſtomachū fatuꝰ ille ĩ hac hiſtoria referēda: q̃ romulū lanceā fuiſſe iaculatū ait ĩgenii experiēdi gr̃a. pinde ac ſi vires ĩgenii ⁊ nō corporis iaculātes experiremur. Herentē collibꝰ pallatinis. fixā in mōte pallatino. Stabat. erecta erat. Nō fer. ada. nō cuſpide terre infixa. nā

haſte cuſpis in radicē fuerat cōuerſa. Lenti viminis. flexibil' virge. cornus enī arbor ramos admodū flexibiles hz. Dabat. faciebat. Nō expe. vm. inſperatas. Admirātib⁹. haſtā in arborē fuiſſe verſam. At ſua flu. hoc q̄z de hiſtoria ſumptū eſt. nā vt vale. M. narrat. genutio cippo p̄tori paludato porta egredienti noui ⁊ inauditi gn̄is p̄digiū incidit. nāq; in capite ei⁹ ſubito veluti cornua emerſerūt: rn̄ſumq; eſt eū regē futurū: ſi in vrbē reuertiſſz. qd̄ ne accideret volūtariū ac ꝑpetuū ſibimet

Et iam non telum, ſed lenti viminis arbor
Nō expectatas dabat admirantibus vmbras:
Aut ſua fluminea cū vidit cippus in vnda
Cornua, vidit enī, falſamq; in imagine credens
Eſſe fidem, digitis ad frontē ſepe relatis/
Que vidit tetigit, nec iam ſua lumina dānans
Reſtitit; vt victo domito veniebat ab hoſte,
Ad celūq; oculos ⁊ eodē cornua tollens,
Quicquid, ait, ſuperi mōſtro p̄tendit iſto,
Seu letū eſt, patrie letum/populoq; quirini,
Siue minax, mihi ſit, viridiq; ex ceſpite factas
Placat odoratis herboſas ignibus aras,
Vinaq; dat pateris, mactatarūq; bidentum,
Quid ſibi ſignificent, trepidantia cōſulit exta:
Que ſimul aſpexit tyrrhene gentis haruſpex,
Magna quidem rerū molimina vidit in illis,
Nō manifeſta tn̄, cum vero ſuſtulit acre
A pecudis fibris ad cippi cornua lumen:
Rex, ait, o ſalue, tibi enī tibi cippe tuiſq;
Hic locus/⁊ latie parebūt cornibus arces,
Tu mō rūpe morā, portaſq; intrare patentes
Appropera, ſic fata iubent, nāq; vrbe receptus
Rex eris, ⁊ ſceptro tutus potiere perenni.
Rettulit ille pedem, toruāq; a menibus vrbis
Auertens faciē, procul o procul oīa, dixit,
Talia dij pellant, multoq; ego iuſtius euum
Exul agam, q̄ me videant capitolia regem,
Dixit: ⁊ extemplo populūq; grauēq; ſenatum

indixit exiliū: cui⁹ teſtādę rei gr̄a capitꝫ effigies erea porta q̄ excefſerat īcluſa ē. corrupte aūt eīn vt fere ī exemplarib⁹ ē ſcriptū cū loco illi⁹ h̄ ꝑticła aut ſit reponēda ⁊ illud vbū ſtupuit h̄ q̄z eſt ſubaudiēdū. ita nāq; fabulā fabule elegant poeta conectit q̄ꝗ mltꝫ nugis ab illo īſulſo q̄ metamorphoſin dilacerauit. h̄ q̄z inť poſitꝫ pleriſq; ī exēplarib⁹ ſe iūgať: qd̄ vt facili⁹ fieret illā copulā at loco aut ex cōmodo ſuo repoſuiſſe vr̄: adō in deprauādis libris quorūdā temeritas debacchať. cū etiā nō q̄ vr̄ eē legēdū. Audaculus vō ille pedagog⁹ iſti deprauatōi accedit cū nihil corrigat prorſus. Cipp⁹ aūt nō ſolū nomē eſt viri. ſz appellatio q̄z lapidē q̄ ſepulchro impoinť ſignificās ⁊ colūnā in q̄ epitaphia ſcribunť. Domito ab hoſte. ab hoſtib⁹ ſupatꝫ. Protēdit. p̄ſignificať. p̄mōſtratur. vn̄ portēta mōſtraq; dicunť q̄ futurū aliq̄d p̄nūciant. Patrie letuz. ſit ſubaudiať. Impit⁹ aūt ille pedagog⁹ q̄ ſcribere cōmēta audet: cū diſtinguere neſciat: oīa ꝯfundit inq̄enſ Siue h̄ patrie leticiā affert: cum patrie lętūs ad letū ſcd̄o loco poſitū ſit referēd⁹. Siue minax triſte Placat aras. deos mitigat ꝑ metonymiā. dij nāq; placari dicunť ꝑ ſacrificia in aris facta. Odoratis ignib⁹. thurib⁹ incēſis. Vinaq; dat paterꝫ. in pateras vina fundit. Mactatarū bidentū. imolatarū ouiū. Quid ſibi ſignificent. cornua ī frōte nata ſubaudiatur. Trepidātia. palpitātia. Thyrrene gent' haruſpex ex ethruria nāq; haruſpices euocabāť. Magna molimina. magnas rerū cōmutatiōes. A pecudis fibris. ab extis pecudū. Fibre nāq; ſunt tenuiores vene. q̄b⁹ exta velut lineis. q̄buſdā diſtigunť. Acre lumē. acute vidētes oculos. Tibi enī tibi. anadiploſis cū quadā exultatiōe ab haruſpice leta p̄dicente facta. Hic locus. romā indicat digito. Et latie arces. romanū imperiuz Tu modo rūpe moram. tu ſolūmodo tolle moras feſtinaq; vt portas patentes ingrediaris. Vrbe in vrbem. Perenni ſceptro. perpetuo regno. Toruam faciem. cornibus terribilem atq; deturpatā. Talia omnia. talia portenta,

Cõuocat.extra vrbem. Et aggeribus inſiſtit.ſtat in aggere alto:vt ab oĩbus audiatur. Priſco more.antiqua ꝯſuetudine.qua etiam priſci oratores deos inuocare in principio orõnis ſolebãt. Dicã indicabo. Cornua frõte gerit.nõ forte vt fere in exẽplaribus eſt deprauatum:ſʒ fronte legẽduʒ eſſe notius eſt q̃ vt ſit admonẽdum. Famularia iura. leges ſeruiles: quibus vt ſeruos oẽs vos oporteat obedire. Irrũpere. cũ impetu intrare. Quãuis coniũctior illo. Figurate ſe illũ eſſe innuit cipp⁹ quem haruſpex futurũ eſſe regeʒ dixerat. Prohibete.arcete. Uel ſi dignus erit.pulchra figura illum indignuʒ eſſe oſtẽdit: qui aut vinciatur aut necetur. Qualia ſuccinctis. Duabus ꝑ q̃ accõmodatis ſimilitudinibus exprimit poeta quale murmur populi fuerit: poſteaq̃ cippus finem orõni impoſuit. Succinctis pinetis. altis ⁊ ꝓceris.im ꝑitus xo ille vt ſaltem pueriles noctẽ errores exponit dẽſis ⁊ quaſi alligatis pinetis putãs ſuccinctũ dẽſum ſignificare:qδ nuſq̃ inuenitur ⁊ miramur ſi oĩa ꝯfundũtur:cum fatui iſti tã impudẽter ſtulticias ſuas efferãt in vulgus ſuccincta dicũtur altı⁹ cincta. vñ ſuccincti milites dñr q̃ breuioribus veſtib⁹ vtẽtes altius cincti videãtur. Pineta xo dicũtur ſuccincta: q̃ iuxta cacumẽ ramos emittãt. id qδ Oui.alibi apte ſignificat cum inq̃t. Et ſuccincta comas hirſutaq; xtice pinus Per.inter. Tremẽt vulgi.populi trepidãtis. Eminet. elatior eſt ⁊ clarior. Preſignia.inſignia. Gemino cornu.duob⁹ cornibus ſimilibus. Demiſere oculos.in terraʒ oculos demiſerũt: ne cornua cuʒ ſummo dedecore tam boni ciuis aſpicerent. Quis credere poſſit. parẽtheſis eſt cũ interrogatõe ac ſi diceret. nemo crederet romanos inuitos aſpexiſſe viri caput tam ꝑclare de p̃ria meriti: vt cuʒ regnũ aſſequi poſſʒ noluerit illos eũ q̃ de nobis bñ ſunt meriti libẽter aſpicere ſolem⁹. Ad ꝓceres. ſenatores. Cippũ aũt iugero optimi agri ob ſpretũ regnũ donatum fuiſſe ait. Iugerꝫ eñ tm̃ terre dr̃ q̃tuʒ par boũ vno die poſſit exarare. Rur honorati.agri honorato viro ꝯueniẽt. Ad finẽ ab ortu. ab ortu diei vſq; ad occaſuʒ Mirã formã.mirãdaʒ.Cippi effigieʒ. Referẽtia.ſignificãtia repñtãtia. Aurat poſtib⁹ auro ornat poſtibus porte illius ꝑ quam ingredi poterat cippus,

Conuocat, ante tñ capitis noua cornua frõde
Uelat, ⁊ aggeribus factis a milite forti
Inſiſtit, priſcoq; deos e more precatus:
Eſt (ait) hic vnus, quem vos niſi pellitis vrbe,
Rex erit, is qui ſit ſigno non noĩe dicam,
Cornua fronte gerit, quem nobis indicat augur;
Si romã intrarit, famularia iura daturum,
Ille quidem potuit portas irrũpere aptas,
Sʒ nos obſtetimus, q̃uis coniũctior illo
Nemo mihi eſt, vos vrbe virum ꝓhibete quirites,
Uel ſi dignus erit, grauibus vincite catenis,
Aut finite metum fatali morte tyrãni.
Qualia ſuccinctis (vbi trux inſibilat eurus)
Murmura pinetis fiunt, aut qualia fluctus
Equorei faciunt, ſi quis ꝓcul audiat illos,
Tale ſonat popul⁹, ſed ꝑ confuſa tremẽtis
Uerba tñ vulgi vox eminet vna, quis ille eſt?
Et ſpectãt frontes, prędictaq; cornua quęrũt.
Rurſus ad hos cipp⁹: quẽ poſcitis (inq̃t) habetis,
Et dẽpta capiti (populo ꝓhibẽte) corona,
Exhibuit gemino ꝑſignia tp̃a cornu:
Demiſere oculos oẽs, gemituq; dedere,
Atq; illud meritis clarꝫ (quis credere poſſit)
Inuiti videre caput, nec honore carere
Ulterius paſſi feſtam impoſuere coronam.
At ꝓceres, qm̃ muros intrare vetaris,
Ruris honorati tm̃ tibi cippe dedere,
Quãtum depreſſo ſubiectis bobus aratro
Complecti poſſes ad finem lucis ab ortu,
Cornuaq; auratis mirã referẽtia formam
Poſtibus inſculpũt, lõgum manſura ꝑ euum,

Pandite nūc muſe.Muſas inuocat poeta vt ſibi cōmemorent qua de cā eſculapius ex coronide filius romā ab epidauro fuerit aduectus.graui nāꝫ peſtilentia laborātes romani oraculū accepe runt:vt eſculapij auxilio vterent̃.Miſſi igr̃ legati cū ab epidaurijs deū impare nō poſſent.Eſcula pius ipſe in anguē cōuerſus ꝑ mediā vrbē ad nauē legatoꝝ prexit:romāꝫ aduectꝰ ſibi in inſula Tyberis ſedē elegit.Pn̄tia numina vatū.ꝓpitij dij poetarū.Muſe nāꝫ p̄ſidere poetis fingūtur. — Eſculapiꝰ in angueꝫ

Pandite nūc muſe pręſentia numina vatum,
Scitis em̄,nec vos fallit ſpecioſa vetuſtas,
Unde coroniden circūflua thybridis alti
Inſula romuleę ſacris adiecerit vrbis.
Dira lues quondā latias viciauerat auras,
Pallidaꝫ exangui ſquallebāt corpora morbo,
Funeribus feſſi,poſtꝙ mortalia cernunt
Tentamenta nihil,nihil artes poſſe medentum,
Auxilium cęleſte pētunt,mediāꝫ tenentis
Orbis humū,delphos adeunt oracula phębi,
Utꝫ ſalutifera miſeris ſuccurrere rebus
Sorte vělit,tantęꝫ vrbis mala finiat orant.
Et locus,⁊ laurus,⁊ quas hꝫ ipſe pharetras,
Intremuere ſimul,cortinaꝫ reddidit imo
Hanc adyto vocē,pauefactaꝫ corda mouit:
Qđ petis hinc ꝓpiore loco,romane,petiſſes,
Et pete nūc ꝓpiore loco,nec apolline vobis
Qui minuat luctus,opus eſt,ſꝫ apolline nato,
Ite bonis auibus,prolēꝫ accerſite noſtram.
Iuſſa dei prudēs poſtꝙ accepere ſenatus,
Quā colat,explorat,iuuenis phębeius vrbem,
Quiꝫ petant ventis epidauria littora,mittunt:
Quę ſimul incurua miſſi tetigere carina,
Conſiliū gratioſꝫ patres adiere,darentꝫ
Orauere deū,qui pręſens funera gentis
Finiat auſonię,certant adiicere ſortes,
Diſſidet:⁊ variat ſententia,parſꝫ negandum
Non putat auxilium,multi retinere,ſuamꝫ
Nō emittere opem,nec numina tradere ſuadent.

Uñ qua ex cā.Coronideꝫ.eſculapiū coronei nepotē,Apollinis,ex coronide filiū:vt ſuꝑius copioſe fuit expoſitū.Dira lues.peſtis a deoꝝ ira imiſſa.Exangui morbo ab effectu morbꝰ dr̃ exanguis:ꝙ hoīes exangues reddat.vt mors q̄ꝫ pallida dr̃.Mortalia tēptamēta.hoīm expimēta.Mediāꝫ tenētis.Orbis humū delphos.Delphi in medio terrarū orbe a geographis eſſe ſcribunt̃:ꝙ vero ſcita ſit illiꝰ nebulonis expō ꝙꝫ poete dictis cōueniēs viderit ipſe:q̄ mētit̃ ſiciliā atꝫ italiā a plinio medium mūdi cōſtitui.cū nō ſicilia ſolū ⁊ italia ſed vniuerſa terra in medio mūdi eē a mathematicis demōſtret̃.Sꝫ q̇d mūdus:q̇d orbis ſit fatuꝰ iſte ignorat.Ceterū de iſtiꝰ ſtultitijs vel nimium.Salutifera ſorte.reſpōſo ſaluteꝫ afferēti.Cortinaꝫ reddidit imo.phebus in cortina exñs.c̄ em̄ cōtinens ꝓ ↄtento ꝑ metonymiā poſitū.Cortina vero mēſa erat i adyto tēpli apollinis q̄ etiā delphica dicebat̃:in qua phebades iacētes certa orcula reddebāt.Propiore loco.viciniore.nam epidaurus rome ꝓpinq̇or eſt ꝙ delphi.Sꝫ apolline nato.eſculapio apollinis filio.Bonis auibꝰ bonis auſpitijs.Accerſite.aduocate.Prudens ſenatus accipere.figurate dictū ac tale q̄le eſt illud.Uirgilianū.Pars in fruſta ſecant.Explorant.diligenter inq̇runt.Iuuenis phebeius.eſculapiꝰ apollinis filius.Petant ventis.adnauigent.Epidauria littora.Epidaurus q̄ ⁊ epitaurus appellat̃:vt ſtrabo ait:vrbs eſt ſaronico ſinui adiacens q̄ ⁊ miliſſia ⁊ hemera olim fuit dicta tēpla eſculapij maxime inſignis.Preſens.ꝓpicius.Funera gentis auſonie.peſtilentiam qua romani ⁊ italie gētes moriebant̃.Certant adijcere ſortes.ſtudēt ſuis dictis adiūgere apollinis reſpōſa.Diſſidet et variat ſnīa.ſenatoꝝ inq̇t epidauriorꝝ ſententie diſcordes et varie erant.alij nāꝫ tradendū romanis.alij negandū eſculapium ſen

tiebant. Suam opē. ſuū auxiliuʒ
hoc ē eſculapiū ad quē in aduer-
ſis ꝯfugiebāt. Dū dubitāt. dū de
re dubia ꝯſultāt. Umbra tellurꝭ
definitio ē noctꝭ. nox eñ nihil ali-
ud eſt ꝙ terre vmbra. Deꝰ opifer
eſculapiꝰ opē ⁊ auxiliū morbo la
borantibus ferēs. Sʒ qlis in ede
Eſſe ſolet in hoīs nō draconis fa
cie. nā in tēplo ſub effigie hūana
colebat̄ eſculapiꝰ: ꝙuis in anguē
cōuerſus, romā fuerit aduectus.
Baculū agreſte. Inuſitate bacculū
cū neutra epitheto copulauit poe
ta cū ſit gñis maſculini Lōge bar
be. eſculapiꝰ nāq; barbatus pige
bat̄ apollo xo ſine barba. geſtuʒ
aūt exp̄mit poeta quo ſepenūero
vtunt̄: q̄ ſibi barbā mulcēt. Et vſ
q; nota. ⁊ eo vſq; aīaduerte. Ad
tēpla opoſa. mltis opibꝰ ornata.
mltoq; labore extructa. Petiti di
eſculapij a romanis poſtulati.
Qua ſede. q̄ vrbe. epidauri an ro
me. Aureus in ſerpēte deꝰ eſcula
piꝰ q̄ ſub aureo ſimulacro coleba
tur in ſpentē cōuerſus. nā draco
nes acutiſſimi viſus a phiſicꝭ eē
dicunt̄. vñ ⁊ apo tu derkeſte. hoc
eſt a vidēdo fuere cognominati.
Idcirco q; eſculapio attribuunt̄:
ꝙ vigilātiſſimi putant̄: q̄ res me
dicꝭ maxie nccīa eſt. Hac etiā de
cā eos incubātes theſaurꝭ cuſto-
die gr̄a antiq̄ finxerūt. Prenūcia
ſibila. ipʒ aduentare ſignificātia.
Mouit emiſit. Signū. ſimulacrū
dei ⁊ ſtatuā. En deꝰ ē. deus ē. Cō
duplicatio aliq̄d repentinū annū
cianti maxie cōueniens. Animis
linguiſq; fauete. caſta puraq; co-
gitate ac dicite. Sis o pulcherri-
me. p̄ces ſacerdotꝭ ad eſculapiū.
Eneade. rōani q̄ ⁊ ipſi bona omi-
nabāt̄. Rata pigra. certa ſigna q̄
bꝰ innuebat ea futura q̄ petierāt
Tū gradibꝰ nitidis. ſitus effingi
tur veterū tēploꝝ: in q̄ eminētio-
ribꝰ in locꝭ edificata ꝑ gradꝰ aſcē
debat̄. Iniectis floribus. ſparſis.
Reſtitit h. apō portū ꝯſtitit eſcu
lapiꝰ in ſpentē cōuerſus. Agmē
q; ſuū epidaurioꝝ mltitudinē di
cit. Turbeq; ſequētis officiū. hoc
de more p̄ncipū viroꝝ ſumptū ē
q̄ comites benignis xbis dimitte
re ſolēt. In auſonia rate. in naue
romana. Torta retinacula. peri-
phraſis ē funiū q̄bꝰ naues ad ter
rā ligant̄. Modicꝭ zephirꝭ. tēpatꝭ
vētis. Sexte pallātidos ortu. ſex

Dum dubitant, ſeram pepulere crepuſcula luceʒ,
Umbraq; telluris tenebras induxerat orbi,
Cum deus inſomnis opifer conſiſtere viſus
Ante tuū romane torum, ſed qualis in ęde
Eſſe ſolet, baculūq; tenēs agreſte ſiniſtra,
Cęſariem longę dextra reducere barbę,
Et placido tales emittere pectore voces:
Pone metū, veniā, ſimulacraq; noſtra relinquaʒ,
Hūc modo ſerpentē, baculū qui nexibus ambit,
Perſpice, ⁊ vſq; nota, viſuʒ vt cognoſcere poſſis,
Uertar in hūc, ſʒ maior ero, tantuſq; videbor,
In quantū verti cęleſtia corpa debēt.
Extemplo cū voce deus, cū voce deoq;
Sōnus abit, ſomniq; fugā lux alma ſecuta eſt:
Poſtera ſidereos aurora fugauerat ignes,
Incerti quid agant proceres ad tēpla petiti
Cōueniunt operoſa dei, quaq; ipſe morari
Sede velit, ſignis celeſtibus indicet, orant.
Uix bene deſierāt, cum criſtis aureus altis
In ſerpente deus pręnūcia ſibila mouit,
Aduētuq; ſuo ſignūq; araſq; foreſq;
Marmoreūq; ſolū faſtigiaq; aurea mouit,
Pectoribuſq; tenus media ſublimis in ęde
Conſtitit, atq; oculos circūtulit igne micantes.
Territa turba pauet, cognouit numina caſtus
Euinctus vitta crines albēte ſacerdos,
En deus eſt, deus eſt, animis linguiſq; fauete,
Quiſquis adeſt, dixit: ſis, o pulcherrime, viſus
Utiliter, populoſq; iuues tua ſacra colentes.
Quiſquis adeſt viſum venerant̄ numen, ⁊ oēs
Uerba ſacerdotis referūt geminata, piumq;
Eneadę pręſtant ⁊ voce ⁊ mēte fauorem:
Innuit his, motiſq; deus rata pignora criſtis
Et repetita dedit vibrata ſibila lingua.

te aurore: per qđ ſignificatᷣ ſexto die ab epidauro ſu italiā pueniſſe. Preterq; lacinia tēpla. iuxta tēpla iunonis lacinie. Laciniū aūt pmōtoriū ē in fine italie, iunonis tēplo nobile a lacinio latrone illic ab hercule īterfecto cognoīatū. Scylleaq; littora. ſcyllei ſaxi. nā ſcylleū ſaxū ē ſublime: qđ humilē a tergo terrā alluētib⁹ vndis hȝ in cherroneſi faciē eodē aūt noīe etiā oppidū hȝ. Linq̄t iapygiā. calabriā a iapyge dedali filio dictā. Qꝺ pmōtoriū mihi ſignificari videtᷣ. qđ acrā iapygiā vocāt: quo vt ſcri. Pli. lōgiſſime in maria excurrit, italia. Leuiſq; amphiſſia remis ſaxa fugit. amphiſſia ſaxa ab amphiſſa vrbe locroꝝ dicta eē mihi videntᷣ. nam locri illas italie oras tenuiſſe etiā a virgilio nō ſolū, geographis ſcribuntur. Hic ⁊ narycij poſuerūt menia locri. Quidam vo amphryſia legūt. Prerupta celēnia. alta ſaxa ſubaudiantᷣ. Videtᷣ aūt celēnium eē pmōtoriū brutioꝝ: de quo tñ alibi me nihil legiſſe memi. Forſitan aūt nō celēnia. ſȝ ceneia legendū ſit. nā cenis: vt Pli. ſcri. pmōtoriū eſt italie ⁊ regiōe pelori. Romechiūq; legit. trāſit. De romechio ſiue pmechio ſiue rometio: vt a q̄buſdā legitᷣ: nullā apud geographoꝝ quēq̄ inueni mētionē. q̄re corrupte mihi legi videtᷣ. Fortaſſis aūt rheginū loco illi⁹ ē reponēdū ſaxūq; ſubaudiēdum. Eſt. n. rhegiū vrbs in littore calabrie e regiōe meſſane. ſȝ nihil auſim affirmare cū nullū viderī exēplar: in quo rheginum legatᷣ: ⁊ nihil temere ē aſſerendū ne iſtoꝝ q̄ oīa q̄ nō ītelligūt ex cōmodo ſuo audacter īmutāt: ſiles eē dep̄hēdamur. attñ ne opinioni noui iſtius expoſitoris ad effutiēdas ineptias pua mercede a malignis ī poſtorib⁹ ꝯducti accedere videamur. hoc q̄ȝ notem⁹ ꝙ plēmyriuȝ citra oēm legit dubitatōeȝ temerarius īmo vo furioſus. pinde atq; ſit aut plemyriū in priſcis manuve ſcript̄ exēplarib⁹ legeretᷣ: aut in eo tractu eēt: cui⁹ inſignia loca Ouidi. attigit. Plēmyriū q̄dē eſt ī ſicilia caſtellum ſyracuſanioꝝ: vt ſtephan⁹ tradit. ſȝ nō in ea pte q̄ ad italiā v̄git. Quare ⁊ ſibi ⁊ ouidij ſtudioſis recti⁹ fatu⁹

Tum gradibus nitidis elabitur, oraq; retro
Flectit, ⁊ antiquas habiturus reſpicit aras,
Aſſuetaſq; domos, habitataq; tēpla ſalutat:
Inde per iniectis adopertam florib⁹ ingens
Serpit humū, flectitq; ſinus, mediāq; p vrbem
Tendit, ⁊ in curuo munitos aggere portus:
Reſtitit hic, agmēq; ſuū, turbeq; ſequentis
Officiū, placido viſus dimittere vultu,
Corpus in auſonia poſuit rate, numinis illa
Senſit onus, preſſaq; dei grauitate carina.
Eneadę gaudent, cęſoq; in littore tauro,
Torta coronatę ſoluūt retinacula nauis.
Impulerat leuis aura ratē, deus eminet alte,
Impoſitaq; p̄mens puppim ceruice recuruam,
Ceruleas deſpectat aq̄s, modiciſq; per ęquor
Ionium zephiris ſextę palantidos ortu
Italiam tenuit, prę̄terq; lacinia templa
Nobilitata dea, ſcyllęaq; littora fertur,
Linquit iapygiā, leuiſq; amphiſſia remis
Saxa fugit, dextra prerupta celennia parte,
Romechiūq; legit, caulonaq;, naryciamq;,
Euincitq; fretū, ſiculiq; anguſta pelori,
Hippotadęq; domos regis, temeſeſq; metalla,

iſte ac temerari⁹ ꝯſuluiſſet. ſi romechiū q̄ȝ vt paulo añ amphyſia celeniaq; ſaxa diſſimulaſſet: ac tā ꝙ notū ptermiſiſſet. ceterū illđ ariſtotel̄ oraculū in dies veri⁹ eē cōprobatᷣ: eos q̄ parū ꝯſiderēt: facile quicq̄d in bucchā venit: enūciare. Caulonaq;. caulon calabrie mōs eſt ⁊ vrbs q̄ ⁊ caulonia dr̄ p̄us aulonia a vicina ꝯualle appellata. Naryciāq;. Narycia vrbs ē calabrie a naryce locridis vrbe: q̄ ⁊ naryciū dicitᷣ. vt ſcri. Stepha. denoīata. Eadē aūt cū locris hr̄ eſſe videtᷣ: q̄ a locris narycijs ī extremo calabrie angulo fuerūt edificati. De narycia tñ vt notat īſulſus ille ne vllū q̄dē v̄bū fecit: ſatis eīn habuit in plemyriū romechiū mutaſſe. Euincitq; fretū. cū difficultate trāſit p ſiculū fretū: qđ quidem eſt maxime vorticoſum. Hippotadeq; domos regis. ſtrongilen inſulam aliaſq; Eolias ſignificat in q̄bus regnauit eolus iouis fili⁹ ex aceſta hippote troiani filia: vñ etiam hippotades cognominatᷣ. Temeſeſq; metalla. Temeſe vrbs eſt brutioꝝ q̄ tempſa a latinis fuit appellata. Eriſodine aūt q̄ apud temeſam fuerunt tp̄e ſuo Strabo defeciſſe narrat. Temeſa item cypri eſt vrbs.

Leucoſiā q̃ʒ petit; tepidiq̃ʒ roſaria peſti,
Inde legit caprias; promōtoriū q̃ʒ mineruę;
Et ſurrhentinos generoſo palmite colles;
Herculeā q̃ʒ vrbem; ſtabiaſq̃ʒ, ⁊ in otia natam
Parthenopen, ⁊ ab hac cumeę tēpla ſibyllę,
Hinc calidi fontes, lentiſciferū q̃ʒ tenetur
Linternū, multāq̃ʒ trabēs ſub gurgite harenā
Vulturnꝰ; niueiſq̃ʒ frequēs ſinueſſa colubris,
Minturnęq̃ʒ graues; ⁊ quā tumulauit alūnꝰ;
Antiphatęq̃ʒ domꝰ; trachaſq̃ʒ obſeſſā palude,
Et tellus circęa; et ſpiſſi littoris antion:

Leucoſianq̃ʒ petit. Leucoſia eſt inſula contra peſtanuʒ ſinum a ſirene ibi ſepulta denoīata. Tepidi peſti. ſemꝑ vernātis. Sic Virg. Biferiq̃ʒ roſaria peſti. Peſtum aūt eſt, oppidū in agro cāpano a grecis poſidonia dictū. Inde legit capꝛas. ſic q̄dem legitur. ſʒ capꝛe ꝑ i vocalem in penultima legēdum eſſe argumēto ſunt codices greci: in q̄bus ſic eſt ſcriptū. eſt aūt inſula q̄ ⁊ capene vocatur: vt ait ſtephanꝰ. cāpanie adiacēs tyberij principis arce nobilis. Mihi vero ad fineʒ ꝓperāti impedimēto eſt ſciolꝰ iſte inſulſus: qui cū nihil ſciat oīa ꝯfundit. Capꝛas eniʒ inſulas eſſe cāpanie mētitur cum vna ſit chelebaſq̃ʒ papinio appellari: cū papinꝰ ſcribat teleboaꝝ ſedes fuiſſe. Legit trāſit. Promōtoriū q̃ʒ mineruę. ſic vocatur ꝓmōtorium qd̄ eſt iuxta ſurrētum: in quo olim ſirenes habitaſſe ferūtur. In illiꝰ aūt extremo eſt athe neum. hoc eſt mineruę ſacellū. qd̄ vlyſſes edificaſſe narrat̄. Et ſurrhētinos colles. Surrhētuʒ vrbs eſt cāpanie vino maxīe nobilis. Hoc quoq̃ʒ loco fatui iſtiꝰ nebulonis, temeritatem diſſimulare nō poſſum. q̄ Ouidiuʒ ſugillare conatur cuʒ inq̄t. Cum aūt ouidius generoſo palmite dixerit viderit ipſe. nā vinū ſurrhētinum pūgit. Quaſi vero ſolū dulce vinuʒ gnōſum vocet̄. ⁊ ſurrhētinuʒ vinum in magno ꝑcio apud antiquos nō fuerit. Herculeā q̃ʒ vrbē. Hec tuʒ heraclea. tuʒ heracleopolis. tuʒ herculaniuʒ vocat̄. Stabiaſq̃ʒ. Stabie oppidū fuit cāpanie: qd̄ vt Pli. ſcribit. bello ſociali a ſcilla

Stabie deletuʒ in villas abijt. Sʒ hūc quoq̃ʒ locū ſtolidus iſte corrūpit: vt papiniū ſe legiſſe iactare poſſit. Ac ſtatinas nō ſtabias legēduʒ eſſe ait ſe arbitrari. cū de ſtatinis papinius nō de ſtabijs faciat mētionem: ſʒ cū ſtabias oīa habeāt exēplaria ⁊ geographi eas iuxta neapolim eſſe affirmēt: dignꝰ eſſet iſte libroꝝ corruptor q̄ in ſtatinis relegaret̄. Et in otia natā parthenopen. neapolin a parthenope vna ſirenaꝝ ibi ſepulta cognoīatam. Neapolin vero in otia natā poeta ait ꝓpter locoꝝ amenitatem: quo ſe romani ociaturi ꝯferebāt. Et ab hac cumee tēpla ſibille. Et poſt hāc neapolin trāſit cumas cāpanie vrbem maxīe a ſibilla nobilitatā. de cuiꝰ ꝯditoribꝰ ſatis ſuꝑq̃ʒ in ſuꝑioribus diximꝰ libris. Hinc calidi fontes. baias innuit fontibꝰ calidis maxime celebres. Lentiſciferū q̃ʒ tenetur linternū. Lētiſcuʒ arborem ferēs linteriū qd̄ q̄dem eſt oppidū cāpanie exilio maioris ſcipionis ⁊ ſepulchro maxīe nobile. Vulturnꝰ fluuiꝰ eſt cāpanie vulturnū vrbeʒ ab illo dictā preter labēs. Niueiſq̃ʒ frequēs ſinueſſa colubris. Sinueſſa cāpanie vrbs eſt: quā q̄daʒ ſynopē vocitatā dixere: vt Pli. ſcribit. Minturneq̃ʒ graues. morboſe. grauis ac noxij aeris. Minturne aūt latij oppidū eſt paludibus cinctū: ac liri amne diuiſuʒ. Et quā tumulauit alūnus. ꝑiphraſis eſt caiete: quā a caieta enee nutrice denoīataʒ eſſe nr̄i q̄dem ſentiūt poete. Quidā vero q̄ in littore curuo ſit poſita ſic appellata a laconibꝰ putāt. Curua nāq̃ʒ oīa caietas lacones vocabāt. Alūnus. eneas a caieta alitꝰ ⁊ educatꝰ. Tumulauit. ſepeliuit. Antiphateq̃ʒ domꝰ. phormiaꝝ eſt ꝑiphraſis quas ꝑ̄us hormias a ſtatiōis: q̄ ormi dr̄ bonitate cognoīatas fuiſſe ſtrabo memorie ꝓdidit. Antiphaten vero leſtrygonū regeʒ fuiſſe phormiaſq̃ʒ tenuiſſe in ſuꝑioribus quoq̃ʒ diximꝰ libris. Trachaſq̃ʒ obſeſſa palude. terracina mihi ſignificari videtur: q̄ antea trachina hoc eſt aſpera fuit appellata. Illi nāq̃ʒ. vt ſtrabo refert: magna palus obiecta eſt: quā duo fluuij efficiūt. e q̄bus maioreʒ aufiduʒ vocāt. Terracina vero lingua volſcoꝝ anxur fuit appellata. Et tellus circea. Circeuʒ mōs eſt latij mari ac paludibꝰ cinctꝰ: vt inſula videatur: a circe q̄ illuʒ tenuit cognoīatus. nā circe aeete ⁊ hecates filia q̄uis ſolis fuerit putata cū ſarmataꝝ regeʒ cui nupſerat: veneno ſuſtuliſſet: regnūq̃ʒ adepta nimium crudeliter ſe gereret: a populis regno pulſa in italiā venit: ⁊ in ꝓmōtorio qd̄ ab ipſa circeum poſtea fuit appellatum ꝯſedit. in quo ⁊ vrbs circei noīe ⁊ illiꝰ ſacelluʒ cū mineruę ara olim fuiſſe memorātur. Et ſpiſſi littoris ancon. Sic q̄deʒ in oībus q̄ mihi videre ꝯtigit exēplaribꝰ legit̄. ſʒ corrupte vt mihi vr̄. Neq̃ʒ eñi aut geographie rō aut hiſtoria iſtiuſmodi lectioni aſtipulat̄. Ancon ſiq̄dem vrbs eſt piceni nō latij: neq̃ʒ in eo tractu ꝑter cuiꝰ vrbes eſculapiuʒ vectū fuiſſe poeta ſcribit. Mari nāq̃ʒ adriatico adiacet ancon. Eſculapiꝰ vero ꝑ thyrrenū vectꝰ romā fuiſſe narrat̄. Valeriꝰ ꝑterea maximꝰ vt alios omittā hiſtoricos: non apud anconē. ſʒ apud antiū e naui eſculapiū egreſſum fuiſſe teſtat̄ his vbis. Cuʒ legati ꝑinde atqʒ exoptate rei cōpotes expleta grāꝝ actiōe: cultuqʒ āguis a peritꝭ accepto leti īde ſoluerūt: ac ꝓſperaʒ emēſi nauigatōem poſtq̄ antiū appulerūt: anguis q̄ vbiqʒ ī naui

gio remanſerat ꝓlapſus in veſtibulo edis eſculapij: myrto frequẽtius ramis diffuſe ſupeminẽtez excelſe altitudinis palmã circũdedit: ꝑq3 tres dies poſit᷒ q̃bꝰ veſci ſolebat nõ ſine magno metu legatoꝝ: ne ĩ triremẽ reuerti nollet: antiẽſis tẽpli hoſpitio vſus vrbi ſe nr̃e aduehẽduz reſtituit: at q3 in ripã tyber᷒ egreſſis legat᷒ in ĩſulã vbi tẽplũ ei dicatũ eſt: tranauit: aduẽtuq3 ſuo tẽpeſtatẽ cui remedio q̃ſitꝰ erat diſpulit. Quo igr̃ mõ legẽduz dicemꝰ. An ita antiũ eſt legẽduz vt illud Virgilianũ. Et dulc᷒ muſti vulcano deco- q̃t hũorez. Verſus ẽ ei hẏpcatalecticꝰ. Eſt aũt ãtiũ latij vrbs haud lõge ab lauinio diſtãs. vñ ãtiates dñr. nihil aũt h̃ loco nebulo ille ĩmutat. Sz q̃dã de ãcona ꝯfundit Spiſſi littor᷒. dẽſi ac duri. Aſp ei iã põtus erat. ꝑẽthesis ẽ cãm ꝯtinẽs cur legati ĩ portũ antiatez ĩtrarint. mare ei̅ iã in tẽpeſtatez fuerat erectũ. Et hoſpicio ſibi iũcti numĩs. apollinis ꝯſanguĩtate eſculapio iũcti. nã eſculapiũ apollinis filiũ fuiſſe etiã pueri ſciũt q̃uis fatuꝰ ille ad oĩa ꝯfũdẽda ꝑua mercede ꝯductꝰ hic q̃3 hallucinet̃. Donec caſtrũq3. Caſtꝝ oppiduz ẽ latij iter lauiniũ ⁊ hoſtiã ſitũ. Sacraſq3 lauinij ſedes. Lauiniũ vrbs eſt latij cõe nõĩ latino veneris tẽpluz hñs. Tyberinaq3 ad hoſtia venit. ad hoſtia tiber᷒. vñ vrbs hoſtia fuit cognoĩata quã ancꝰ martiꝰ edificauit illucq3 coloniã deduxit. Queq3 ignes troica ſuat veſta tuos. apoſtrophe eſt ad veſtaz quã idcirco troicã ⁊ troianã poeta vocat: qd̃ a troia allata fuerit ab enea. Virgĩes aũt veſtales q̃3 eſculapio obuiam proceſſiſſe ait. Thura ſonãt. acerre ⁊ thuribula ꝑ metonimiã. ꝯtẽtuz ei̅ ꝓ ꝯtinẽte ẽ poſitũ. Et odorãt aera fumis ⁊ odoribꝰ aerẽ replẽt. Incalfacit. calefacit. ſanguĩe. dũ ei̅: victime iugulãtur cultri ſanguĩe calefiũt. Scindit̃ ĩ ge. ꝑtes. Inſulã deſcribit ĩ tiberi rome effectã ſegete agri Tarq̃nioꝝ q̃ poſtea cãpꝰ martiꝰ fuit appellatꝰ a ppl̃o ĩ fluuiuz deiecta. Huc delata pinu. illuc naue appulſa. Phebeiꝰ ãguis. Eſculapiꝰ apollinis filiꝰ. Specie celeſ. dei figura reſumpta depoſita q3 ſerpẽt᷒ forma. Poetica võ licẽtia celeſte ꝓ celeſti ẽ poſitũ. Luctibꝰ morbo ⁊ peſti. id qd̃ ſeq̃tur ꝓ eo qd̃ ꝑcedit ẽ poſitũ. Hic tñ acceſſit. Iulij ceſaris aĩe metamorphoſin ĩ ſtellã ita ꝑſpicue deſcribit in grãm auguſti ceſar᷒ poeta: vt nihil expõne opus eẽ videat̃. Cuz ei auguſtꝰ ludos ĩ honorẽ iulij ceſar᷒ q̃ in ſenatu fuerat trucidatꝰ celebraret: forte cometa apparuit: quã eſſe ceſar᷒ aĩam auguſtus ipẽ aduocata ꝯcione ppl̃o romano ꝑſuaſit. Inſulſus aũt q̃daz nõ ꝯtẽtꝰ ſuis ineptijs ea ſepare q̃ ouidiꝰ artificioſiſſime copularat: hoc etiã loco fetidũ epigrãma hexametro pẽtametroq3 vſu

Huc vbi veliferã naute aduertere carinam,
(Aſper ei̅ iã põtus erat) deꝰ explicat orbes,
Perq3 ſinꝰ crebros/⁊ magna volumĩa labẽs,
Templa parẽtis init/flauũ tangentia littus.
Equore placato/patrias epidaurius aras
Linquit, ⁊ hoſpitio iuncti ſibi numinis vſus/
Littoream tractu ſquame crepitãtis harenã
Sulcat, ⁊ innixus moderamine nauis in alta
Puppe caput poſuit, donec caſtrũq3, ſacraſq3
Lauini ſedes, tyberinaq3 ad oſtia venit.
Huc oĩs populi paſſim/matrũq3/patrũq3/
Obuia turba ruit, queq3 ignes troica ſeruat.
Veſta tuos, letoq3 deũ clamore ſalutant,
Quaq3 per aduerſas nauis cita ducitur vndas/
Thura ſuper ripas/aris ex ordine factis/
Parte ab vtraq3 ſonant, ⁊ odorãt aera fumis
Ictaq3 coniectos, incalfacit hoſtia cultros.
Iãq3 caput rerũ romanã intrauerat vrbem,
Erigitur ſerpens/ſummoq3 acclinia malo
Colla mouet, ſedeſq3 ſibi circũſpicit aptas.
Scinditur in geminas partes circũfluus amnis,
Inſula nomẽ habz, laterũq3 a parte duorũ
Porrigit equales media tellure lacertos:
Huc ſe delata pinu phebeius anguis
Contulit, et finem ſpecie celeſte reſumpta
Luctibus impoſuit, venitq3 ſalutifer vrbi.
Hic tñ acceſſit delubris aduena noſtris
Ceſar in vrbe ſua deus eſt, quem marte/togaq3

Ceſar in ſtellam

cōpoſitum temerarie nimiū ⁊ ſtolide inſeruerat:qđ quidez totū opus inq̄naret:delēduz eſſe putaui.Stellā comātez.piphraſis ē comete.nā cometes ſtella eē crinita ꝓhibet̄. Properataq; glīa reruz ꝓperāter ac cito acq̄ſita.Quā ſua ꝓgenies quaz auguſt⁹ ceſar̄ fili⁹ adoptiu⁹.Nec enī de Ceſaris act̄.oībus ceſar̄ geſtis adoptōez Auguſti anteponit poeta.Hūc q̄z locū taz ꝑſpicuū ſtolid⁹ ille nō ꝑcipit.Inq̄t enī.ꝓponēdus ē auguſt⁹ cūct̄ geſtis ceſaris.qđ q̄dez ijs q̄ a poeta dr̄ apte repugnat.

Præcipuum, non bella magis finita triūphis,
Reſq; domi geſtę, ꝓperataq; gloria rerum
In ſidus vertere nouum/ſtellāq; comātem,
Quam ſua ꝓgenies, nec enī de cęſaris actis
Ullum maius opus, q̄ q̄ pater extitit huius:
Scilicet ęquoreos plus eſt domuiſſe britānos,
Perq; papiriferi ſeptēflua flumina nili,
Victrices egiſſe rates, numidaſq; rebelles,
Cyniphe ūq; Iubam, mithridateiſq; tumētem
Nōibus pontum populo adieciſſe q̄rini,
Et multos meruiſſe, aliquos egiſſe triūphos,
Quam tm̄ genuiſſe virum, quo pręſide rerum
Humano generi ſuperi/fauiſtis abunde:
Ne foret hic igitur mortali ſemine natus,
Ille deus faciēdus erat, qđ vt aurea vidit
Ęneę genitrix, vidit quoq; triſte parari
Pontifici letum, ⁊ cōiurata arma moueri,
Palluit, ⁊ cunctis/vt cuiq; erat obuia/diuis,
Aſpice/dicebat/quāta mihi mole parētur
Inſidię, quātaq; caput cum fraude petatur,
Quod de dardanio ſolum mihi reſtat iulo,
Sola ne ſemꝑ ero iuſtis exercita curis:

Scilȝ equoreos. ꝑſtātiſſima q̄q; ceſar̄ geſta cū q̄daz ironia enūerat poeta:vt oñdat auguſti adoptōez illis eē āteferēdaz. Eq̄reos britānos. equore circūdatos ac nauigatiōi deditos: quos impio romano vna cū gallis iuli⁹ ceſar ſubegit. Perq; papiriferi. Iuli⁹ ceſar vt ſcribit Trāq̄ll⁹ pōpeiuz pharſalico ꝓlio fuſuz ac fugiētez aleādriaz ꝓſecut⁹ occiſum depḣēdit: vbi cū ptolomeo egipti rege: a quo ſibi q̄z īſidias tēdi aīaduertit: bellū ſane difficillimuz geſſit. neq; loco neq; tpe equo: ſed hyeme ⁊ intra menia copioſiſſimi ac ſolertiſſimi hoſt̄ inops ſpe rerūz oīm atq; ipatus. Regnū egipti victor cleopatre fratriq; ei⁹ miori ꝑmiſit v̄itus ꝓuinciaz facere: neq̄ñ violētiorem ꝓſidē nacta noua; rex materia eēt. Papyriferi nili. papir; ferēt̄ ex qua oliz chartę cōficiebant̄. Numidaſq; rebelles. Numide ppli ſunt affrice admodū feroces. Cyniphe ūq; iubā. Iuba mauritanie rex fuit: q̄ cum ꝑtes pōpeij ī affrica fouerz a ceſare fuit ſupat⁹ Cyniphe ū aūt iubā appellat poeta a cinphe fluuio libie q̄ inter duas ſirtes labit̄. Mitridateiſq; tumētez noīb⁹ pōtuz. Mithridat̄ gloria ⁊ victorijs: q̄ ꝑ q̄draginta ānos cū pp̄lo romano bellū geſſit. Ab alexādria v̄o deuicta ceſar in ſyriaz ⁊ īde in pōtum tranſit vbi pharnacē mithridat̄ magni filiū. ac tūc occaſione tēpo; bellantē tanq; multiplici ſucceſſu ꝓferocez ītra q̄ntuz quo affuerat diem q̄ttuor q̄b⁹ in ꝯſpectum venit horis vna acie ꝓfligauit:crebro cōmemorans pōpeij felicitatez cui ꝓcipua militie laus de taz imbelli genere hoſtiū ꝯtigiſſet. Et multos meruiſſe. multo plures triūphos meruiſſe ceſarem q̄ geſſerit: apte aſſerit poeta q̄uis ad id alludere videt̄, qđ tranq̄llus ſcribit: ceſarez poſt hiſpaniā vlteriorē pacataz quā ex ꝓtura fuerat ſortitus cū ad triūphuz ſimul ꝯſulatūq; romam rediſſet: coactū fuiſſe triūphum dimittere: ne ꝯſulatu excluderetur: cū editis iam comitijs raro eius haberi nō poſſet. niſi priuat⁹ vrbez introiſſet. Quinq; v̄o trūphos egit ceſar. Gallicū. alexādrinum. pōticum. africanū. hiſpaniēſem. diuerſo quēq; apparatu ⁊ inſtrumēto. Quam tm̄ genuiſſe virum. q̄ tm̄ reliq̄ſſe filium q̄tus eſt auguſtus: quem q̄dez nō genuit. ſȝ ſibi adoptauit iulius ceſar. Ne foret hic igitur mortali ſemine natus. hoc eſt iulius ceſar in nume; deo; fuit referēdus: ne auguſtus ex ſemine mortali natus eſſe videretur. Hic. auguſtus. Ille iulius ceſar. Aurea enee genitrix pulchra venus. Pōtifici. ceſari qui pōtifex erat. Hec aūt de hiſtoria ſūpta fuere. nam vt narrat tranq̄llus. Cū ceſar diatione abuteret̄ regnūq; affectaret. in ipm̄ a ſexaginta ⁊ amplius fuit cōſpiratum. c. caſſio. M. q; ⁊ D. Brutis principibus cōiurationis. Quāta mole. quāta ſtudio. Caput. vita ceſaris. Exercita. ſolicita. anxia.
Tytide. diomedis. qui venerem enee fauētem ipmq; nube operiētem ſagitta vulnerauit. Nunc

male defenſe. quam ſubaudiamus. Confundant. ꝑturbent. Sedes ſilẽtum. inferoꝝ. nam eneas du ce ſibilla ad inferos deſcẽdit: vt carmine Uirgiliano etiã pueris eſt notũ. In me acui in iuliũ ceſa rem e ſanguine meo ꝓcreatuꝫ. Cede ſacerdotis. põtificis ceſaris. Flãmas extinguite veſte. religio nem oẽm atqꝫ pietatem ne deſtruatis. Ad id ꝯo alludit poeta: qᵭ perpetuus ignis in veſte tẽplo ſeruabatur. Nequicꝙ. fruſtra. neqꝫ eñ ꝓhibere potuit: quin iulius ceſar a ꝯiuratis trucidaretur.

Quam modo tytidę calidonia vulneret haſta:
Nunc male defenſę cõfundant męnia troię:
Quę videam natum lõgis erroꝛibus actum/
Iactariqꝫ freto, ſedeſqꝫ intrare ſilẽtum:
Bellaqꝫ cum turno gerere, aut ſi vera fatemur,
Cum Iunone magis: quid nũc antiqua recoꝛdoꝛ
Dãna mei generis: timoꝛ hic meminiſſe prioꝝ
Non ſinit, in me acui ſceleratos cernitis enſes,
Quos ꝓhibẽte precoꝛ, facinuſqꝫ repellite, ne ve
Cęde ſacerdotis flãmas extinguite veſtę.
Talia ne quicꝙ toto venus anxia cęlo
Uerba iacit, ſuperoſqꝫ mouet, qui rũpere ꝙꝙ
Ferrea nõ poſſunt veterum decreta ſoroꝝ,
Signa tñ luctus dãt haud incerta futuri:
Arma ferunt inter nigras crepitãtia nubes,
Terribileſqꝫ tubas, auditaqꝫ coꝛnuą cęlo,
Pręmonuiſſe nefas, ſolis quoqꝫ triſtis imago
Lurida ſollicitis prębebat lumina terris.
Sępe faces viſę medijs ardere ſub aſtris:
Sępe inter nimbos guttę cecidere cruentę,
Cęrulus ⁊ vultum ferrugine lucifer atra
Sparſus erat, ſparſi lunares ſanguine currus,
Triſtia mille locis ſtygius dedit oĩa bubo,
Mille locis lachꝛymauit ebur, cãtuſqꝫ ferũtur
Auditi, ſanctis ⁊ verba minãtia lucis,
Uictima nulla litat, magnoſqꝫ inſtare tumultus
Fibꝛa monet, cęſumqꝫ caput reꝑitur in extis.
Inqꝫ foꝛo, circumqꝫ deos, ⁊ templa deoꝝ,
Nocturnos vlulaſſe canes, vmbꝛaſqꝫ ſilentum

Superoſqꝫ mouet. deos ad miſe ricoꝛdiam cõmouet. Qui rũpere ꝙꝙ ferrea qui ꝙuis iquit duras fatoꝝ leges mutare non poſſint: multis tñ ſignis declararunt hoĩ bus ſe valde ceſaris cede merere Ferrea decreta. duras ⁊ immutabi les leges. Veteꝝ ſoroꝝ. parcaꝝ ⁊ fatoꝝ. Signa tñ luctu. Ceſaris ce dem euidẽtibus ꝓdigijs: q̃ etiaꝫ enumerãtur: denunciatam fuiſſe mortalibꝰ apte poeta ſcribit. Luctus futuri meroꝛis toti terraruꝫ oꝛbi futuri ꝓpter iulij ceſarꝭ eo dem. Arma ferunt inter nigras. Prodigia enũerat. poeta q̃ añ ce dem iulij ceſarꝭ apparuiſſe Trã quillꝰ quoqꝫ ⁊ Plutarchꝰ ſcribũt. Arma crepitãtia. ſtrepituꝫ emit tẽtia. Premonuiſſe. prenũciaſſe. nefas nefandaꝫ ac impiã ceſaris põtificis maximi cedẽ. Lurida lu mina. pallida. Sollicitꝭ terris. an xijs mortalibus ne q̇d magne ca lamitatis ſibi impẽderet timẽti bus. Sepe faces viſe. ſepe inquit faces ardẽtes in celo ãte cedeꝫ iu lij ceſarꝭ viſe fuerũt. Sepe iter ni bos. ſepe inq̇t ſanguine pluit. Ce rulus lucifer. obſcurꝰ cũ alio q̃ ni tidiſſimꝰ ſoleat eſſe. Sparſus vul tum. reſperſum ⁊ tectum os ha bẽs. Atra ferrugine. nigro coloꝛe Sparſi lunares ſanguine currus luna ipſa ſanguineis guttꝭ reſp ſa videbat. Stygiꝰ bubo. funeſtꝰ ẽ eñ auis peſſimi omĩs. ea ꝯo ap paruiſſe portẽta ait poeta quecũ qꝫ maximoꝝ maloꝝ prenũcia ſo lent eſſe. Mille locꝭ. multis in lo cis. Finitus eſt numerus ꝓ infi nito poſitus. Ebur. eburnee deo rum ſtatue. Sãctis lucis. ex ꝑpo ſitioꝛ veniẽtia ſubaudiantur ſan cti, vero luci dicuntur ꝙ dijs cõſe crati, cedi iure nõ poſſunt. Uicti ma nulla litat. nulla inq̇t hoſtia deos ſignificat eſſe placatos. Id vero ceſari eueniſſe quo die fuit trucidatus ſcribit, Tranquillus nam pluribus hoſtijs ceſis cuꝫ li tare nõ poſſet introijt curiã ſpre ta religione. Magnos tumultus magnam rerum mutatõem. Inſtare. imminere. impẽdere. Fibꝛa monet. exta ſignificãt. Ceſumqꝫ caput, reciſum. naꝫ exta ſine capite ſignificãt moꝛtem alicui imminere. Nocturnos canes vlulaſ

Erraviſſe ferunt, motāq3 tremoribus vrbem.
Non tñ inſidias/venturaq3 vincere fata
Premonitus potuere deū, ſtrictiq3 feruntur
In templū gladij, nec eni locus vllus in vrbe,
Ad facinus diraq3 placet/niſi curia cedem.
Tum vero cytherea manu ꝑcuſſit vtraq3
Pectus, ⁊ ętherea mollit condere nube,
Qua prius infeſto paris eſt ereptus atride,
Et diomedęos ęneas fugerat enſes.
Talibus hanc genitor, ſola inſuperabile fatum
Nata mouere paras? intres licet ipſa ſororum
Tecta trium, cernes illic molimine vaſto
Ex ęre, ⁊ ſolido rerū tabularia ferro,
Que neq3 concuſſum cęli, neq3 fulminis iram,
Nec metuūt vllas tuta atq3 ęterna ruinas:
Inuenies illic incluſa adamante perēni
Fata tui generis, legi ipſe animoq3 notaui,
Et referam, ne ſis etiā num ignara futuri.
Hic ſua cōpleuit ꝓ quo cytherea laboras,
Tempora, perfectis quos terrę debuit annis,
Ut deus accedat cęlo templiſq3 colatur,
Tu facies/natuſq3 ſuus, qui nōis heres
Impoſitū feret vnus onus, cęſiq3 parētis
Nos in bella ſuos fortiſſimus vltor habebit:
Illius auſpicijs obſeſſę męnia pacem
Victa petent mutinę, pharſalia ſentiet illum,

ſe. necte canes vlulatibꝰ luporum ſiles voces emiſiſſe: id qđ peſſimū eſt omē. Umbraſq3 ſilentū. mortuorum aīas. Motāq3 tremoribꝰ vrbē. terremotu vrbē romā fuiſſe ꝯcuſſam ait. Premonitꝰ deū. ꝓdictiones ꝓdigia ⁊ portenta deorum. Legē em̄ fatorum ne dij q̄dē perrūpere pn̄t. Fata vero magis ꝓuideri q̄ vitari pn̄t. Strictiq3 ferūtur in tē. gla. in curiā pompeij: in qua ſenatꝰ habebat. diu aūt ꝯſultarunt cōiurati vtrū illum in cāpo per comitia tribꝰ ad ſuffragia vocantē ꝑtibus diuiſis e ponte deijcerent: atq3 exceptū trucidarent. an in ſacra via vel in aditu theatri adorirent. Poſteaq̄ vero ſenatus idibꝰ martijs in curia pōpeij fuit edictꝰ facile tp̄s ⁊ locū pretulerūt. Tū vero cytherea. mulieris imīnēti ꝑculo territe geſtū exprimit poeta. ſolēt eī mulieres ī magnis doloribꝰ vtriſq3 manibꝰ pectus ꝑcutere. Mollit condere. ꝓparat vt abſcōdat. Qua prius inſe. paris vt narrat Home. cū menelao cōgreſſus ope ⁊ auxilio veneris: q̄ nube ip̄m operuit: manꝰ illius fugit. Et diomedeos. eneas cū diomede cōgreſſus facile interfectus fuiſſ3. vt ē apđ Home. niſi a venere fuiſſet liberatꝰ. Talibꝰ hāc genitor. alloq̄tur. Sola inſu. fa. na. mo. cū interrogatōe illuſionis plena hec a ioue veneri dicūt. Mouere mutare. Intres l3 ipſa. tu ipſa inq̄t intrare potes parcarū ⁊ fatorum edes. Rerū tabularia tabule, eree in q̄bus imutabila fatorum decreta ſunt īciſa. Vaſto molimine. vaſte magnitudinis. Concuſſu3 celi. cōcuſſionē. eſt aūt tonitru ꝑiphraſis. Adamāte perēni. ꝑpetuo incorruptibili. Incluſa. ſculpta. inciſa. Fata tui gñis. ea oīa q̄ tuo generi neceſſario ſunt euētura. Et referā. Pulchra phātaſia, ad laudes auguſti ceſaris referēdas ingredit poeta. Hic ſua cōpleuit. ſextū ⁊ q̄nquageſimum etatis annū agēs ceſar in ſenatu fuit interfectꝰ. Natuſq3 ſuꝰ. octauius quē ex dodrante heredē3 ceſar reliq̄t ⁊ ī familiā nomēq3 adoptauit. Impoſitū onus. imꝑij adminiſtratiōem. Ceſiq3 pentis nos in bella ſuos. nos ſibi in bellis fauētes. nā bella ciuilia q̄nq3 geſſit Aug. Mutinēſe. philippēſe. peruſinū. ſiculū. actiacu3. quorum q̄ttuor priorum initiū ⁊ cām a cede ceſaris ſumpſit: nihil cōuenientius ducēs q̄ necē auūculi vindicare illiuſq3 acta tueri. Illiꝰ auſpicijs illius ductu. nā cum. D. Brutus Mutine. M. Antonio obſideret iuſſus eſt a ſenatu octauiꝰ cō parato exercitui ꝓ pretore ꝑeſſe ⁊ hircio ac pāſa ꝯſulibus. D. Bruto ope3 ferre. Petēt pacē q̄rēt pacē ⁊ liberationē. Pharſalia ſentiet illū. Pharſalꝰ vrbs ē theſſalie a pharſalo acriſij filio dicta. vñ pharſalia declinat ac pro theſſalia ponit: in q̄ bis romani exercitus cōflixere ducibꝰ. primū pōpeio ⁊ ceſare deinde octauio contra Brutū ⁊ caſiū. Eſt etiā pamphili

Auguſti Ceſaris laudes

fata Iulij

Auguſti laud[es]

vrbs pharſalus. Emathij philippi macedonici. nam philippi vrbs eſt macedonie: que prius crenides vocabat. a philippo rege cognoīata. nā crenitis a tracibꝰ oppſſis cū opem tuliſſ; philippꝰ vrbem eoꝝ de ſuo noīe philippos appellauit. bellū aūt philippēſe inita cū. M. Antonio ⁊ lepido ſocietate aduerſus brutū ⁊ caſſium octauiꝰ geſſit. Et magnū ſiculis nomen. ſextꝰ pōpeius magni pōpeij filiꝰ cū diu piraticā exercuiſſet magna claſſe cōpata ſiciliam occupauit ac ſepius ꝑlio nauali cū auguſto ꝯgreſſus victor euaſit tādē; ꝟo magna edita pugna ab auguſto ſuꝑatus mitylenas aufugit: vbi a titio quodā fuit interfectꝰ. Romaniqꝫ duciſ ꝯiūx egiptia. cleopatre eſt ꝑiphraſis: quā. M. Antoniꝰ cū duxiſſet vxorē italiā inuadere tēptauit. ſ; auguſtus illis occurrēs apud actiū ꝓmōtorium nauali ꝑlio deuicit. alexādria deinde potitus: quo antoniꝰ cum cleopatra ꝯfugerat cū antonium ipm ad mortē adegiſſet cleopatram cū maxime cuperet ad triūphum ſeruare nō potuit. aſpidis nāqꝫ morſu āte interijt. Tede nō bñ fiſa. non bñ ꝯfiſa nuptijs. M. antonij. nā ⁊ regnum ⁊ vitā amiſit. Noſtra ca. nobis dicata. vñ et capitolinus Jupiter fuit appellatus. Suo. canopo. ſibi placenti ac grato. eſt aūt canopꝰ vrbs egipti a canopo nauis vlyſſis gubernatore cognoīata. Ab vtroqꝫ oceano. orientali ⁊ occidētali. predicit aūt veneri iupiter auguſtū ceſarem totius orbis terraꝝ impio potiturum. Pace data terris animum: vt trāquillus narrat. auguſtus plera peſſimi exēpli correxit que in ꝑniciem publicā aut ex cōſuetudine licētiaqꝫ belloꝝ ciuilium durauerāt: aut ꝑ pacem etiā extiterant. leges preterea retractauit: ⁊ quaſdā ex integro ſanxit vt ſumptuariā de adulterijs: ⁊ de impudicitia: ⁊ de maritādis ordinibus. Prolem ſancta de virgine natam. tyberium dicit. qui ex liuia natus ab auguſto adoptatus ex dimidia ſextāteqꝫ ⁊ noīe heres fuit relictus. Curaſqꝫ. imperij adminiſtratiōem. Nec niſi cū ſenior. vi. ⁊. lxx. etatis anno Augu. vitā in oſculis liuie expirauit: in numerum aūt deoꝝ illum fuiſſe receptū poeta ait. Similes annos epitheton eſt ānoꝝ ꝓprium. nihil eñ eſt ſibi ſimiliꝰ annis: qui ſꝑ in ſe reuertūtur. Cognata ſidera. ad romuli ⁊ ceſaris ſtellas aſcendet. Hāc aīam interea. hortatur venerē iupiter: vt July ceſaris aīam in ſtellam cōmutet. qđ quidem idcirco fingitur: q2 ludis quos illi primo ꝯſecratos heres auguſtus edebat: ſtella crinita ꝑ ſeptem cōtinuos dies fulſit exoriēs circa vndecimam horam: creditūqꝫ eſt eſſe aīam ceſaris in celū recepti. Et hac de cā ſimulacro eiꝰ in ꝟtice additur cometes qui: vt ſcribit Plinius in vno totiꝰ orbis loco colitur rome admodū fauſtus diuo auguſto: qui his ꝟbis ſuum gaudiū ꝓdidit. His ipſis ludoꝝ meoꝝ diebus ſidꝰ crinitū ꝑ ſeptem dies in regione celi ſub ſeptētrionibus eſt ꝯſpectū. Jd oriebatur circa vndecimam horam diei: clarūqꝫ ⁊ oībus terris cōſpicuum fuit. Eo ſignificari vulgus credidit ceſaris aīam inter deoꝝ immortaliū numina receptam: quo noīe id inſigne ſimulacro capitis eiꝰ: qđ mox in foro ꝯſecrauimꝰ adiectā eſt. Jubar, ſtellā. Ab excelſa ede, ab alto celo.

Aemathijqꝫ iterum madeſcent cede philippi,
Et magnum ſiculis nomen ſuꝑabitur vndis,
Romaniqꝫ ducis cōiunx egiptia tede
Non bene fiſa cadet, fruſtraqꝫ erit illa minata/
Seruitura ſuo capitolia noſtra canopo.
Quid tibi barbariam/gēteſqꝫ ab vtroqꝫ iacētes
Oceano/numerem? qđcunqꝫ habitabile tellus
Suſtinet, huius erit, pontus quoqꝫ ſeruiet illi.
Pace data terris aīm ad ciuilia vertet
Jura ſuum, legeſqꝫ feret iuſtiſſimus auctor,
Exēploqꝫ ſuo mores reget, inqꝫ futuri
Temporis etatem vēturorūqꝫ nepotū
Proſpiciēs, ꝓlem ſancta de cōiuge natam
Ferre ſimul/nomēqꝫ ſuum/curaſqꝫ iubebit,
Nec niſi cum ſenior ſimiles equauerit annos
Ethereas ſedes/cognataqꝫ ſidera tāget.
Hāc aīam interea ceſo de corꝑe raptam
Fac iubar/vt ſemꝑ capitolia noſtra forūqꝫ
Diuus ab excelſa ꝓſpectet Iulius ede.
Vix ea fatus erat, media cum ſede ſenatus
Conſtitit alma venus nulli cernēda, ſuiqꝫ
Ceſaris eripuit mēbris/nec in aera ſolui
Paſſa recētem aīam celeſtibus intulit aſtris.

Philippi

Canopus

Aīa ceſaris ī ſtellā

Numen capere.diuinitatem contrahere. Flammiferum crinez.comete exprimit definitionem.cometes eñi ſtella eſt crinita.Micat ſplēdet.Hic ſua pferri. q̄uis inq̄t auguſtus vetet ſua geſta pferri meritis iulij ceſaris ſui parētis: fama tñ illuz anteponit inuitū atq; in hoc vno populi iudicium auguſti ſentētie repugnat.ſtolidus v̄o ille hūc poete ſenſum ī ꝯtrariuz v̄tit. Fama inq̄t in ceteris fauet auguſto.in hoc ei aduerſatur:qḋ ſe patri pferat.Vna in parte.in hac vna re.in reliq̄s eñi morem impatori auguſto gerit. Sic magnis cedit titulis. Iuliū ceſarez gaudere ſe rez geſtaꝝ magnitudine a filio auguſto ſupari accōmodatiſſimis ꝓbat exēplis poeta.notiꝰ eſt aūt q̄ȝ vt hoc loco exponi debeat. Agamēnonem cuiꝰ ductu troia fuit euerſa. multo q̄ȝ atreus pr̄ maiora geſſiſſe. necnō Theſeum atq; achillē parētes ſuos.Egeū ⁊ peleuz v̄tute ⁊ rebꝰ geſtis lōge ſupaſſe. Deniq; vt exemplis. tria q̄ adduxit exēpla Quidius viroꝝ q̄dez pſtātiſſimoꝝ fuere. ſꝫ Iulio ⁊ Auguſto ceſaribꝰ q̇ in nūeruz deoꝝ relati fuere:accōmodata minꝰ eſſe videntur: eoq; deoꝝ exēplis illud idez poeta demōſtrat.Exēplis ipſos equātibꝰ equalibꝰ ipſis iulio ⁊ auguſto ceſaribꝰ.Tēperat.moderat̄ ⁊ regit hoc aūt eo ſpectat:vt oñdat poeta ſe merito auguſtum ioui cōparaſſe.Arces ethereas celū. Mundi triformis. ex celo ⁊ ethere ⁊ aere ꝯſtātis.hoꝝ eñi regnuz ioui attribuit poeta.Terrā aūt ſub Auguſti impio eē ait. Pater eſt ⁊ rector vterq;.Iupiter ⁊ auguſtꝰ.Iupiter q̇dez ſupioꝝ mūdi partiuz. auguſtꝰ v̄o inferioꝝ terre ⁊ mar̄. Sic Virg.in Auſti gloriam.Nocte pluit. tota redeūt ſpectacula mane. Diuiſum impium cū ioue ceſar hꝫ. Dij p̄cor enee comites. deos penates.Veſtāq; ⁊ Romulum ⁊ Martem Apollinēq; ⁊ iouem alioſq; p̄catur poeta: vt diu Auguſtus in terris maneat. ſero aūt in celū recipiat̄. Sic ⁊ Horatius in primo carminū libro.Serus in celū redeas diuq; Letꝰ interſis populo Quirini.Dij comites enee. piphraſis eſt penatum deoꝝ: quoꝝ ope Eneas ex hoſtiū enſibꝰ ⁊ troie incēdio fuit liberatus.Dijq; īdigetes.q̄ ex hoibꝰ dij ſunt effecti.īdigetes a latinis fuerūt vocati.videtur aūt poeta inuocare eneam:quem pauloāte in deū indigetez īmutatuz fuiſſe ſcripſit. Genitorq; q̄rine vrbis.romulum q̄ ⁊ q̄rinus fuit appellatꝰ: vrbis rome fuiſſe ꝯditorez ne admonēdum eſt q̄dem:cū ſit vulgatiſſimū.Et inuicti genitor gradiue q̄rini.ex Marte q̄ ⁊ gradiuꝰ dr̄. Romuluz natū eſſe pauloāte ſcripſit poeta.Veſtaq; ceſareos. tēpluz dee veſte in palatio erat: vbi habitabāt impatores. Phebe domeſtice.vt ſcribit Tranquillꝰ Apollinis tēpluz in ea pte Palatine domꝰ excitauit Auguſtꝰ:quā fulmine ictaȝ deſiderari a deo haruſpices ꝓnūciarunt addita porticu cū bibliotheca greca ⁊ latina. Quiq; tenes altus tarpeias iupiter arces.Alīꝰ q̄dez legitur in oībus q̄ mihi videre ꝯtigit exēplaribꝰ ⁊ ad capitolij altitudinez pōt referri.Sꝫ latius magꝭ ſenſui poeteq; eruditioni ꝯuenire vr̄. naȝ latialis iupiter in capitolio

Filij pr̄ibus pſtantes

Dūq; tulit,lucem capere atq; igneſcere ſenſit,
Emiſitq; ſinu, ſimul euolat altius illa,
Flāmiferūq; trahens ſpacioſo limite crinem/
Stella micat,natiq; vidēs benefacta fatetur
Eſſe ſuis maiora,⁊ vinci gaudet ab illo.
Hic ſua preferri/quanq̄ȝ vetat acta paternis,
Libera fama tñ/nulliſq; obnoxia iuſſis
Inuitum prefert;vnaq; in parte repugnat.
Sic magnis cedit titulis agamēnonis atreus,
Egea ſic theſeus,ſic pelea vincit achilles.
Deniq; vt exēplis ipſos equātibus vtar,
Sic ⁊ ſaturnus minor eſt ioue,iupiter arces
Temperat ethereas,⁊ mundi regna triformis,
Terra ſub auguſto,pater eſt ⁊ rector vterq;.
Dij precor enee comites,quibus enſis ⁊ ignis
Ceſſerunt,dijq; indigetes,genitorq; quirine
Vrbis,⁊ inuicti genitor gradiue quirini,
Veſtaq; ceſareos inter ſacrata penates,
Et cum ceſarea tu phebe domeſtice veſta,
Quiq; tenes altus tarpeias iupiter arces,
Quoſq; alios vati fas appellare piumq; eſt,
Tarda ſit illa dies,⁊ noſtro ſerior euo,
Qua caput auguſtum,quem tēperat;orbe relicto,
Accedat celo,faueatq; precātibus abſens;

colebatur. Quoſq; alios vati. Oẽs deos in hoĩes beneficos cõplectitur hoc verſu poeta. Qua caput auguſtum. hoc eſt qua auguſtus in ſedes deorum celeſtes: orbe terrarum quem gubernat relicto transferatur. Abſens. in celum receptus. Tunc em̃ preſens ſupplicibus fauebat. Optat autem poeta vt diutiſſime viuat auguſtus preſenſq; romanis opituletur.

Iamq; opus exegi, quod nec iouis ira, nec ignes,
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetuſtas,
Cum volet illa dies, quę nil niſi corpꝛis huius
Jus habet, incerti ſpacium mihi finiat eui,
Parte tñ meliore mei ſup alta perẽnis
Aſtra ferar, nomẽq; erit indelebile noſtrum,
Quaq; patet domitis romana potẽtia terris,
Ore legar populi, perq; oĩa ſecula fama
(Si quid habent veri vatum preſagia) viuam,

Publij Ouidij Naſonis
Metamorphoſeos finis.

Iamq; opus exegi. Moris eſt fere poetaꝝ: vt in ſuoꝝ operum fine aliq̃d de ſe dicant. ſic Virg. quartũ georgicon ꝯcludit. Hec ſup aruoꝝ cultu pecorũq; canebam. Et ſup arborib⁹ ceſar cũ magn⁹ ad altũ. Fulminat euphratem. ꝯſuetudinem ouidius ĩ fine opis ĩuitat⁹ nõnulla ĩ cõmẽdatõez opis ſui ait. Sic Horatius. Exegi monumẽtum ere perhennius. Regaliq; ſitu pyramidum altius. Qđ non imber edax non aquilo impotẽs. Poſſit diruere: aut innumerabilis annoꝝ ſeries ⁊ fuga tempoꝝ. Veriſſimus aũt fuit vates ouidius. Cum eniꝫ hactenus tot belloꝝ incẽdijs quibus priora ſecula fuerũt vexata: abſumptum nõ fuerit hoc variuꝫ egregiũq; opus ꝟo ſimillimuꝫ eſt tam facili preſertim deſcribẽdi libros arte excogitata ſp eſſe duraturum ac elegãtiſſimus quibuſq; ingenijs maxime voluptati futurum. Quãti ꝟo hoc opus faceret poeta hinc facile apparet: qđ nulla vi ipm̃ vnq̃ interiturum ſibi pſuaſit. Exegi. perfeci. Jouis ira. aſpera tẽpeſtas. fulmen. Edax vetuſtas. oĩa rodens ⁊ corrũpens. Abolere. delere. ad nihilum redigere. Cum volet illa dies. de morte ſe nihil curare ait. qñ ſuum ⁊ opus ⁊ nomen immortale ſit futurum. Parte tñ meliore mei. ingenio quo nihil melius cõtingere hoĩ põt. nam vt Cicero in Bruto ſcribit. Hoĩs decus eſt ingenium. ingenij ꝟo ipſius eloquentia. Perẽnis. immortalis ac p oẽs annos duraturus. Indelebile. incorruptibile. immortale. Quaq; pꝫ domitis. p totũ orbem terrarum ſuum opus lectum iri colligit: cum illo tempore tot⁹ orbis auguſto pareret. Vatum preſagia. poetarum diuinationes.

Methamorphoſeos cõmendatio

¶ Publij Ouidij Naſonis metamorphoſeos liber, vna cum enarrationibus Raphaelis regij dupliciq; repertorio. Lugduni impreſſus per magiſtrum nicolaum vvolff de alemania. Die. xxix. Nouembris Anno dñi. M. quingenteſimoprimo.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Bacchi nomina li: 4to: fo: xlvij

Bacchus
Bromius
Lieus
Ignigena
Bis satus
Bimater
Niseus
Thioneus
Leneus
Sator uue
Nyctelius
Eleleus
Iacchus
Euan
Liber
Briseus
Thyrsiferus pr

Inv

Invstim

Cur aliud fata ferebant / li° 3°. scribitur cum causam rei assignare nescimus

Matertera muter ~~moder~~ süster

~~Credebatur apud deos esse duo ... vnum deposuit et dimittunt alter non~~

Tercio li° fo: 31.

Sed scilicet ultima semper
Expectanda dies homini est. dicique beatus
Ante obitum nemo supremaque funera debet

Impossibilitas. Ouidius li. 8. fo. c8.

Non mihi si centum deus ora sonantia linguis
Ingeniumque capax: totumque Helicona dedisset
Tristia persequi miseras vota sororum.

Vive precor sed vive deo nam vivere mundo
Mortis opus vivus est vivere vita deo

Clausula ex Ouidio collecta / Patrem matremque memor et me ore salutet rogo

Tho. ymbi uue hederarum dux.

Ouidius li. 9.

f. L. Decet hec dare dona nouerca.
eodem libro
f. L. Nec tam turpe fuit vinci quam contendisse decorum

[illegible]

Numerus multiciang.

~~[illegible]~~

propria. In homine quae etiam vocatur aequivoce inquit et non univoce nuncup-
abit. Si enim unum omnium esset commune genus ens, univoce entia dicerentur. Cum enim
decem sint genera prima, communio secundum nomen est solum, non secundum eam definitionis ratio-
nem quae secundum nomen est. Decem quidem generalissima sunt; specialissima vero in numero
quodam sunt, non tamen infinito. Individua autem quae sunt post specialissima infinita
sunt. Quapropter usque ad specialissima a generalissimis descendentem iubebat Plato
quiescere; descendere autem per media dividentem specificis differentiis. Infinita vero iubet
quidem relinqui, neque enim horum posse fieri disciplinam. Descendentibus vero ad
specialissima necesse est dividentem per multitudinem ire; ascendentibus vero ad ge-
neralissima necesse est colligere multitudinem. Collectivum enim multorum in unam na-
turam species est, et magis id quod est genus; particularia vero et singularia semper in multitu-
dinem e contrario dividunt id quod unum est. Participatione enim speciei plures homines unus,
particularibus autem unus et communis plures; divisivum enim semper quod singulare
est, collectivum autem et adunativum quod commune. Assignato autem genere et specie quid
sit utrumque, cum genus quidem unum, species vero plurimae. Semper enim in plures species divi-
sio generis est; genus quidem semper de specie praedicatur et omnia superiora de inferioribus; species autem neque
de proximo sibi genere neque de superioribus praedicatur, neque enim convertitur. Oportet enim aequa de aequis
praedicari, ut hinnibile de equo, aut maiora de minoribus, ut animal de homine.

generis non speciei aliquid ... sed de subiecto dicuntur ... manifestum autem ex his quae
dicta sunt quoniam eorum quae de subiecto dicuntur necesse est et nomen et rationem de subiecto praedicari, ut hominem
de subiecto aliquo homine et nomen et rationem praedicari; quidam enim homo et homo est et animal rationale mortale.
Quare nomen et ratio praedicabitur de subiecto. Eorum vero quae in subiecto sunt, in pluribus quidem neque nomen de
subiecto neque ratio praedicatur. In aliquibus autem nomen quidem nihil prohibet praedicari aliquando
de subiecto, rationem vero impossibile est, ut album, cum in subiecto sit corpore, praedicatur de subiecto;
dicitur enim corpus album. Ratio vero albi numquam de corpore praedicabitur. Alia vero omnia de subiec-
tis dicuntur principalibus substantiis aut in subiectis eis sunt. Hoc autem manifestum est ex his quae per sin-
gula proponuntur. Ut animal de homine praedicatur, ergo et de quodam homine praedicabitur; nam si de nullo
aliquorum hominum, nec omnino de homine. Rursus color in corpore, ergo et in aliquo corpore; nam
si non in aliquo singulorum, nec omnino in corpore. Quare alia omnia aut de subiectis dicuntur princip-
alibus aut in subiectis eis sunt. Si ergo non essent primae substantiae, impossibile esset aliquid
aliorum esse. Omnia enim alia aut de subiectis eis dicuntur aut in subiectis eis sunt. Secundarum vero
substantiarum magis substantia est species quam genus; propinquior enim primae substantiae est. Si quis enim assig-
net primam substantiam quid sit, manifestius et convenientius assignabit speciem quam genus, ut quendam
hominem assignando manifestius assignabit hominem assignando quam animal.
Illud enim proprium magis alicuius hominis est, hoc autem communius; et cum aliquam arborem red-
diderit, manifestius assignabit ...

neque quidquam assignabitur quis; assignabitur enim genus vel differentia, velut album vel currit, et alia
quodcumque talium reddens. Quare merito hae solae substantiae secundae dicuntur. Amplius principales
esse substantiae eo quod omnibus subiacent, propriae substantiae dicuntur. Sicut autem primae substantiae ad
alia omnia se habent, ita et species et genera principalium substantiarum ad reliqua omnia se ha-
bent; de his enim omnia reliqua praedicantur. Aliquem enim hominem dicis grammaticum esse; ergo
et hominem et animal grammaticum esse dicis. Similiter autem et in aliis. Commune est autem omni substantiae
in subiecto non esse. Principalis namque substantia neque de subiecto dicitur neque in subiecto est. Secundarum autem sub-
stantiarum constat quidem sic quod nulla est in subiecto; homo enim de subiecto quidem aliquo homine dicitur, in subiecto autem
nullo est; non enim in aliquo homine homo est. Similiter autem et animal de subiecto quidem dicitur aliquo
homine, non est autem animal in aliquo homine. Amplius autem eorum quae in subiecto sunt nomen quidem nihil
aliquando prohibet praedicari aliquando de subiecto, rationem vero impossibile est. Secundarum vero substantiarum
et ratio de subiecto et nomen. Rationem namque hominis de aliquo homine praedicabis et animalis.
Quare non erit de numero eorum substantia quae in subiecto sunt. Sed non est proprium substantiae, sed differentia illud est
quod in subiecto non est. Bipes enim et gressibile de subiecto quidem dicitur homine, in subiecto quidem
nullo est; non enim est in homine gressibile vel bipes. Ratio quoque differentiae de eo dicitur de quocumque ipsa
differentia praedicabitur, velut si gressibile de homine dicitur, et ratio gressibilis de homine dicetur, cum sit
homo gressibilis. Non nos conturbent substantiarum partes quae sic in toto sunt quasi in subiecto sint,
...in subiecto esse dicuntur ... praeter

... est, generalissimum autem et specialissimum ... species sunt casu ...
et ad aliud dicitur et ad aliud sumpta. Sit autem in uno praedicamento manifestum quod
dicitur. Substantia est quidem et ipsa genus, sub hac autem est corpus, sub corpore vero animatum corpus,
sub quo animal, sub animali vero rationale animal, sub rationali vero homo, sub homine vero Socrates et Plato et qui
sunt particulares homines. Sed horum quidem substantia generalissimum est et quod genus sit solum, homo vero spe-
cialissimum et quod solum species sit. Corpus vero species quidem est substantiae, genus vero animati corporis. Sed et a-
nimatum corpus species quidem est corporis, genus vero animalis. Rursus animal species quidem est animati corporis, genus
autem rationalis animalis. Rationale vero animal species quidem est animalis, genus vero hominis. Homo vero species est rationalis
non autem genus est particularium hominum, sed solum species; et omne quod ante individua proxime praedicatur
species erit solum et non etiam genus. Quemadmodum igitur substantia cum suprema sit, eo quod nihil sit ante eam, genus est
generalissimum, sic et homo cum sit species post quam non est species neque aliquid eorum quae
dividi possunt, sed sola individua (individuum enim est Socrates et Plato et hoc album), species erit sola
et ultima et, ut diximus, specialissima. Quae vero in medio sunt, eorum quidem quae supra sunt erunt
species, eorum quae post ipsa sunt genera; quare haec quidem duas habent habitudines,
eam quae est ad superiora, secundum quam species ipsorum esse dicuntur, et eam quae est ad posteriora, secundum quam genera ipso-
rum esse dicuntur. Extrema vero unam habent habitudinem; generalissimum enim ad ea quae sub
se sunt habitudinem habet, cum sit omnium supremum genus, eam vero quae est ad sup-
eriora non habet, cum sit supremum et primum principium. Specialissimum autem unam